

مرکز ملی گفت و گو،
مناظره و آزاداندیشی

سازمان دانشجویان

گفت و گو

ویژه نامه مرحله کشوری دوازدهمین دوره مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران
خرداد ۱۴۰۳ / سازمان دانشجویان جهاد دانشگاهی

گفت و گوهایی از جنس مناظره
آزاداندیشی و حق جویی پیام روح و فطرت انسان
از تعاریف تا تأثیرات اجتماعی

برای بیدار کردن عقل جمعی، چاره‌ای جز مشاوره و مناظره نیست و بدون فضای انتقادی سالم و بدون آزادی بیان و گفت‌وگوی آزاد با **حمایت حکومت اسلامی** و «**هدایت علماء و صاحب‌نظران**، تولید علم و اندیشه دینی و در نتیجه، تمدن‌سازی و جامعه‌پردازی، ناممکن یا بسیار مشکل خواهد بود. **مقام معظم رهبری؛ حضرت آیت الله خامنه‌ای (مدظله العالی)** پاسخ به نامه جمعی از دانش‌آموختگان و پژوهشگران حوزه علمیه ۱۳۸۱/۱۱/۱۳

فهرست مطالب:

کلام نخست..... ۳
 آخرین پیام رئیس جمهور محترم حجت الاسلام والمسلمین دکتر سید ابراهیم رئیسی به مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران ۴
 پیام حجت الاسلام والمسلمین دکتر عبدالحسین خسروپناه؛ دبیر شورای عالی ارتقای فرهنگ گفت‌وگو..... ۵
 آزاداندیشی و حق جویی پیام روح و فطرت انسان ۶
 حمایت از نقد مصلحانه، سیاست کلی دولت مردمی ۷
 ارتقای فرهنگ گفت‌وگو ۸
 دانشگاه علم و فرهنگ میزبان مشتاقان گفت‌وگو ۸
 مناظره و گفتگو، راهگشای مسائل امروز ۹
 گفت‌وگوهایی از جنس مناظره ۹
 بازخوانی ۷ مناظره پرتکرار مرحله دانشگاهی، استانی دوازدهمین دوره مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران ۱۰
 آزاداندیشی و فرهنگ گفتگو: از تعاریف تا تأثیرات اجتماعی ۱۸
 چطور مناظره به ما کمک می‌کند تا بشنویم و شنیده شویم؛ استدلال درست ۲۳
 ترکیب آماری ۱۲ دوره مسابقات ۲۴
 نتایج پژوهش آماری درباره مسابقات مناظره ۲۶
 مروری بر دوازدهمین دوره مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران ۳۰
 روند اجرای مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران ۳۲
 افتتاحیه مرحله کشوری دوازدهمین دوره مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران ۳۳

گفتگو ویژه نامه مرحله کشوری دوازدهمین دوره مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران)

دبیر مسابقات: رضا فریدزاده

دبیر اجرایی مسابقات: مهدیه شاه‌نظری اول

کمیته اجرایی: هادی منتظری مقدم، مهدی عارفان، علیرضا میردیده

کمیته علمی: سروش فرش چین، آیه شعبانی کوچصفهانی

کمیته پشتیبانی: وجیهه ابوطالبی کوشکنو، حسن دلخوش فتیده، صادق جوشن، محسن ایلخانی، علی آقازمانی، حمید نعمتی

کمیته تبلیغات: زهرا عرب، مهدی بهادرانی، محمدرضا چشمی، زینب طاوولی نژاد، محمدرضا رحمانی، محمد کفرآش

کمیته پذیرش: فاطمه چاوشیان، نرگس نجاتی، محمد صرفی، دانیال واعظزاده

کمیته روابط عمومی: محمد اسکندری، ناعمه علی‌نژاد، فهیمه قاسمی قمی

طراح و صفحه‌آرا: استودیو عین / محسن عامل

با تشکر ویژه از حمایت‌های بی دریغ دکتر کلانتر مهرجردی؛ معاون محترم فرهنگی جهاد دانشگاهی و دکتر زینالی؛ مدیرکل محترم اداره راهبری امور فرهنگی جهاد دانشگاهی

و با سپاس از رئیس و معاونان محترم دانشجویی، فرهنگی و پشتیبانی دانشگاه علم و فرهنگ؛ آقایان دکتر باصولی، دکتر جهانیان و دکتر تقوی و همکاران دانشگاه علم و فرهنگ؛ آقایان؛ مهدی عنبری، صدرا عمویی، علی اسلامی و خانم‌ها؛ زهره آخرتی، زینب نجفی، اکرم بیات

همچنین سپاسگزاریم از زحمات دبیران اجرایی مرحله دانشگاهی / استانی دوازدهمین دوره مسابقات به ویژه آقایان؛ ابراهیم کمالی، رضا اسمخانی، مجید برابیمی، سید عباس موسوی، مهدی باقریان، امیررضا خرم‌دل و سرکار خانم‌ها سمیرا قاسمی و صدیقه اسماعیلی‌فر که در مرحله کشوری مسابقات نیز یاری گرما بودند.

کلام نخست

دکتر رضا فریدزاده

رئیس سازمان دانشجویان و دبیر مسابقات

را با توجه به نظرات معظم له تعیین کنیم. فرهنگ گفت‌وگو باید در بین تمام دانشجویان به یک ارزش اساسی تبدیل شود و در دسترس همگان باشد. دغدغه و مطالبه فرهنگی نباید فقط محدود به مدیران و مسئولان باشد؛ بلکه باید به تمامی افرادی که در جامعه دارای جایگاه و مقبولیت هستند، تسری یابد. تنها در این صورت است که می‌توانیم شاهد جامعه‌ای پویا، نقاد و پایبند به آداب و احترام متقابل باشیم.

xxx

در زمانه‌ای که بسیاری از مطالبات و دغدغه‌ها بر زمین مانده‌اند، نباید وقت و انرژی و بیت‌المال را با تکرار کارهای دیگران حتی اگر بهتر از آنها انجام شود، هدر دهیم. ویژگی‌های اصلی یک کار فرهنگی موفق؛ نوآوری و خلاقیت، پشتکار و استقامت است. باید بدون هیچ ملاحظه و ترسی، با ایمان قلبی به ضرورت انجام این کارها، به سمت جلو حرکت کنیم و فعالیت‌های فرهنگی را در قالبی نو، بدیع، جذاب و مفید ارائه دهیم.

xxx

در پایان، از تمامی همکاران پرتلاش در سازمان دانشجویان جهاد دانشگاهی که با کمترین امکانات و اعتبارات و با دلسوزی و تعهد مثال‌زدنی، چراغ مسابقات دانشجویی را روشن نگه داشته‌اند؛ تقدیر و تشکر می‌کنم. این حرکت فرهنگی فاخر و برتر که مطالبه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) بوده و هست، ویژگی‌های دیگری نیز دارد که در فرصتی دیگر می‌توان به آنها پرداخت. در انتها، آرزو مندم که فرهنگ گفت‌وگو بیش از گذشته و به شکل فزاینده و روز افزون در جامعه طنین انداز شود.

نوشتن یادداشتی که هم بیانگر دغدغه‌های اصلی جامعه باشد و هم به سطحی‌نگری و بیان صرف احساسات تقلیل نیابد، چالش‌برانگیز است. این چالش، زمانی که به موضوع مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران می‌پردازد، قاعدتاً دشوارتر خواهد بود. تقارن مرحله کشوری دوازدهمین دوره مسابقات مناظره دانشجویان ایران با شهادت رئیس جمهور محبوب و همراهان ایشان، گردانیدن قلم و نگارش سطور را بیش از پیش سخت می‌کند؛ مادامی که قرار بود فردای بازگشت از سفر تبریز، پیامی برای دوازدهمین دوره مسابقات دانشجویان ایران صادر نمایند که توفیق از ما سلب گردید و شهادت نصیب ایشان شد؛ ضمن عرض تسلیت به عموم مردم عزیز ایران اسلامی، آرزوی صبر جزیل برای همگان را از خداوند منان مسالت می‌نمایم.

xxx

مسابقات مناظره دانشجویان ایران که از سال ۱۳۹۰ توسط جهاد دانشگاهی به عنوان یک حرکت فرهنگی فاخر و برتر آغاز شده است، تلاش کرده تا فرهنگ گفت‌وگو و احترام به دیدگاه‌های مختلف را در جامعه دانشگاهی ترویج دهد. فعالیت فرهنگی در تراز انقلاب اسلامی باید چند ویژگی اساسی داشته باشد که مهم‌ترین آنها ترویج آزاداندیشی و احترام متقابل است. این مسابقات همواره کوشیده تا با «مقتضیات زمان» هماهنگ باشد و به نیازهای جامعه پاسخ دهد، همان‌گونه که رهبر معظم انقلاب (مدظله العالی) نیز بارها بر این نکته تأکید فرموده‌اند.

xxx

ما به عنوان متولیان حوزه فرهنگ، قلباً معتقدیم که رهبر معظم انقلاب، شخصیتی حکیم است، ازین رو باید جهت‌گیری و سمت‌گیری برنامه‌های فرهنگی خود

آخرین پیام رئیس جمهور فقید حجت الاسلام والمسلمین دکتر سید ابراهیم رئیسی به مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران

۱۴۰۲/۳/۹

اختتامیه یازدهمین دوره مسابقات مناظره دانشجویان ایران

بسم الله الرحمن الرحيم

سوی مرزهای والای دانش و تحقق «تمدن نوین اسلامی»، گام بردارند.

اکنون که به فضل الهی و با رهنمودهای رهبر فرزانه انقلاب در موضوع ترویج و برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی و مناظره‌های قانونمند توأم با امکان داوری، «مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران» پس از یک دهه برگزاری و اجرای موفقیت آمیز، به سنتی تبدیل شده است، امیدوارم با حضور پرشور و مستمر نخبگان و دانش‌گاہیان روز به روز بر غنای این مسابقات افزوده شده و جامعه از برکات آن بهره‌مند و برخوردار گردد.

بی شک، حرکت‌های علمی، به منظور اثرگذاری بهتر و بیشتر، به تعمیق و تداوم نیاز دارند و در این راستا، سازمان‌ها و نهادهای فرهنگی ذی‌ربط باید یاریگر جهاد دانش‌گاہی باشند تا شاهد به ثمر نشستن این تلاش‌ها و پویایی و نشاط هرچه بیشتر فضیای علمی و فرهنگی کشور و در نهایت، گسترش فرهنگ گفت‌وگو در سطوح مختلف جامعه باشیم.

انتظار دولت مردمی از نخبگان و دانش‌گاہیان فرهیخته، اندیشه ورز، تحول خواه و عدالت طلب، نقد منصفانه سیاست‌ها و برنامه‌های دولت در کنار تبیین جهادی حقایق، معرفی دستاوردها و ارائه راهکار برای اصلاح امور و حل چالش‌های پیش روی کشور عزیزمان ایران است.

اینجانب با قدردانی از تلاش‌های ارزنده دست اندرکاران و برگزارکنندگان این مسابقات در سازمان دانشجویان جهاد دانش‌گاہی و همه دانشجویان و استادان دخیل و شرکت کننده در این رویداد بزرگ فرهنگی، شجاعت و جسارت علمی و نیز انگیزه و استعداد بالای آنها را می‌ستایم و از درگاه خداوند متعال برای همگان آرزوی توفیق روزافزون دارم.

سید ابراهیم رئیسی
رئیس جمهوری اسلامی ایران

گفت‌وگو یک شاخصه متمایز انسانی است و در فطرت آدمیان ریشه دارد. خداوند متعال در آیات متعددی از قرآن کریم پیامبر اسلام (ص) را پس از دعوت به راه خدا و حکمت و موعظه، به مناظره با اهل جدل با بهترین طریق فرا می‌خواند؛ (و جادلهم بالتی هی احسن). همچنین در آیه نورانی دیگری، بندگان خردمند خود را از گروهی برمی‌شمارد که سخن‌ها را می‌شنوند و به نیکوترین آنها عمل می‌کنند؛ (الذین یستمعون القول فیتبعون احسنه).

منطق گفت‌وگو و جدال احسن آنجا که موضوع علم و دانش در میان باشد، مجال و مبنایی برای نظریه‌پردازی‌ها و تجربه‌اندوزی‌های ارزشمند است و آن‌گاه که به مثابه عنصری سازنده در میان ملت‌ها مطرح باشد، صلح و دوستی را به ارمغان می‌آورد و موجب افزایش تعاملات و ارتباطات در عرصه جهانی می‌شود.

در تفکر اسلامی-ایرانی، گفت‌وگو همواره روی راهگشا و کارساز برای قوام بخشی به تفکر جمعی، رشد آگاهی عمومی، درک و دریافت تازه، پرورش روح خلاقیت در میان انسان‌ها، حل مسائل و اصلاح امور بوده و از جمله مهم‌ترین علل رونق و گسترش علم و دانش در میان مسلمانان طی قرون گذشته، جریان مبارک سنت تضارب آرا و افکار، آزاداندیشی و روح معاضدت و همکاری علمی در سرزمین‌های اسلامی بوده است. این سنت غنی و پویا پس از قرن‌ها، با پیروزی انقلاب اسلامی و احیای ارزش‌های اسلامی، دوباره در فضای علمی و فرهنگی کشور جریان پیدا کرد و زمینه‌های گفت‌وگو در جامعه به ویژه در مراکز علمی و فرهنگی فراهم گردید و موجب اعتماد به نفس و خودباوری بیشتر دانشمندان و دانشجویان شد تا با تلاش علمی، مجاهده، گفت‌وگو و آزاد اندیشی به سمت و

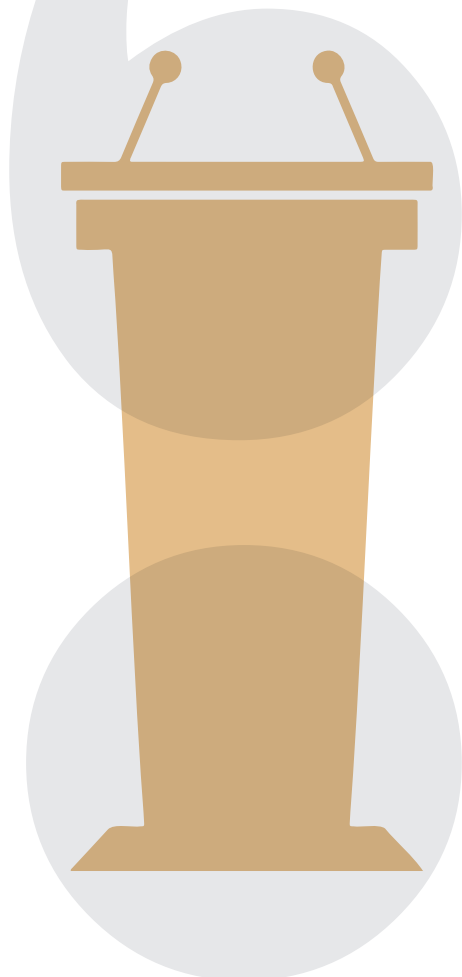
پیام حجت الاسلام والمسلمین دکتر عبدالحسین خسروپناه؛ دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی به دبیرخانه مسابقات

خرداد ۱۴۰۲

مرحله کشوری یازدهمین دوره مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران

کرسی های آزاد اندیشی یکی از فناوری های نرم اجتماعی است که مقام معظم رهبری بر آن تاکید داشته اند که نسل جوان و نسل دانشگاهی با هم به گفتگو و مباحثه بپردازند. این طرح بسیار مهم و ارزشمند است و جایگزین مناسبی برای گفتگوهای تنش زا، غیراخلاقی و غیرمنطقی است. فناوری کرسی های آزاداندیشی می تواند با رعایت اخلاق و منطق، گفتگوی آزاد را در جامعه علمی شکل دهد. سازمان دانشجویان جهاد دانشگاهی، این طرح ارزشمند و اثربخش را در راستای پاسخ به منویات مقام معظم رهبری تدوین و مسابقات ملی مناظرات دانشجویان ایران و نشان خواجه نصیرالدین طوسی را در ۱۱ سال متوالی اجرا کردند. تشکیل ۳۸۷ تیم با مشارکت ۳۱ واحد دانشگاهی کار بسیار ارزنده ای است و از رییس جهاد دانشگاهی، مسئولان برگزاری مسابقات مناظره دانشجویی تشکر می کنم. در مناظره ها، جلسات علمی و منطقی خیلی خوبی برگزار می شود که هم اساتید در ارزیابی این فعالیت مشارکت دارند و هم خود دانشجویان مواضع را انتخاب می کنند و با هم به عنوان موافق و مخالف مباحثه می کنند. بنده در بعضی جلسات حضور داشتم، انصافا جلسات عالی، منطقی و علمی برگزار می شود. توصیه می شود، به برگزاری مسابقات به صورت استانی و منطقه ای و کشوری بسنده نشود و برنامه مستمری در سطح کشور، دانشگاه ها و حوزه های مختلف و در طول سال برگزار شود که قطعاً می تواند مفید و موثر واقع شود.

آزاداندیشی و حق جویی پیام روح و فطرت انسان

حسن مسلمی نائینی
رئیس جهاد دانشگاهی

مشخصه‌های اساسی آنها تکیه و توجه به حضور فعالانه و مشارکت اثربخش دانشجویان در برنامه‌ریزی و اجرای این برنامه‌ها است.

به گواه بسیاری از مسئولان، کارشناسان، نخبگان، مدیران کشوری و دانشگاهیان، این مسابقات یکی از طرح‌های موفق فرهنگی است که امروز پس از تجربه موفق جهاد دانشگاهی، در قالب‌های مشابه در سایر دانشگاه‌ها نیز در دستور کار قرار گرفته که از آنان نیز دعوت می‌شود تا در اجرای این رویداد همیار این نهاد باشند.

جهاد دانشگاهی امروز در ادامه این اقدامات با تأسیس مرکز ملی گفتگو، مناظره و آزاداندیشی در سازمان دانشجویان جهاد دانشگاهی وارد مرحله نوین و تخصصی‌تری شده و امیدوار است با مسئله‌شناسی تخصصی و علمی در این مرکز بتواند قدمی در مسیر حل مسائل و چالش‌های کشور بردارد و وظیفه ملی و انقلابی خود را به ثمر برساند.

زیرا جامعه دانشگاهی کشور در این روزها ضرورت ایجاد گفت‌وگوی بین نسلی در سطح اساتید و دانشجویان را بیشتر از هر زمان دیگری احساس می‌کند و باید کلاس‌های درس از سطح متکلم وحده بودن اساتید خارج شده و به نوعی گفت‌وگوی بین نسلی ایجاد شود.

در این روزها که ملت ایران داغدار از غصه‌ای ملی است و در سوگ رئیس جمهور مردمی شهید آیت‌الله رئیسی و یاران وفادارشان نشسته‌اند، با عرض تسلیت شهادت این خادمان ملت، به خاطر می‌آورد که سید شهدای اهل خدمت همواره بر آزاداندیشی و نقد سازنده تأکید داشته است و زندگی خود را در مسیر آن قرار داده است.

در پایان از تمام همکارانم در سازمان دانشجویان جهاد دانشگاهی که جهادگونه فعالیت‌های ارزشمند فرهنگی-دانشجویی، من جمله این حرکت شاخص و جریان ساز و تأثیرگذار فرهنگی را پایه‌گذاری کرده و در دانشگاه‌های سراسر کشور اجرا می‌کنند، صمیمانه سپاسگزاری می‌کنم و با آرزوی تعالی و سرفرازی ایران قوی، توفیق همه عزیزان را از خداوند متعال خواستارم.

اسلام، دین عقل و اندیشه، همواره بر اهمیت تفکر، تعقل و پرسشگری تأکید کرده است. آیات و روایات متعددی در قرآن و احادیث، مسلمانان را به کاوش در عالم هستی و اندیشیدن در حقایق هستی دعوت می‌کند و آزاداندیشی، به‌عنوان ریشه تفکر خلاق و نوآور، نقشی اساسی در پویایی و بالندگی جوامع اسلامی دارد.

آزاداندیشی و حق جویی، پیام روح و فطرت انسان است و از همین روی دین مبین و رهایی‌بخش اسلام که ترجمان فطرت و روح الهی انسان است، بیرق‌دار آزاداندیشی از ابتدای وحی تا امروز و پایان جهان است.

درواقع همین آزاداندیشی و تعالیم و حیانی انبیای الهی توانست ملت زیر ستم ایران در رژیم ستم‌شاهی را بیدار و آگاه و زنده نگه دارد و فطرتشان آنها را به مسیری ببرد که محصل آن انقلاب اسلامی ملت ایران به‌عنوان تداوم حرکت انبیا در تاریخ بوده است.

از همین روست که معمار کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (ره) از همان روزهای ابتدایی پیروزی انقلاب در تأکید بر تداوم آزاداندیشی بر مسیر نقد و مناظره پافشاری کردند و خود نیز از پیش‌قدمان این راه بودند و با کسانی که حتی ضد انقلاب ملت ایران بودند به بحث و تبادل نظر و مناظره و نقد برخاستند و تمهیدات استحکام این ویژگی بنیادین و مردمی انقلاب و نظام برآمده از آن را برقرار داشتند.

برپاداشتن کرسی‌های آزاداندیشی خصوصاً در دانشگاه و در بین اهل علم و جویندگان دانش و حقیقت به‌عنوان وظیفه‌ای ملی، انقلابی، اسلامی و انسانی و نمادی از تداوم انقلاب ملت مسلمان ایران همواره مورد تأکید رهبر معظم انقلاب حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) نیز قرار داشته که به‌منظور پاسخگویی به این مطالبه،

جهاد دانشگاهی به‌عنوان نهادی انقلابی که فعالیت‌های فرهنگی در دانشگاه‌ها، بخشی اساسی و جدانشدنی از اقدامات آن به‌شمار می‌رود، از سال ۱۳۹۰ اقدام به طراحی و اجرای «مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران» کرد.

تاکنون در شرایطی شاهد برگزاری دوازده دوره از این مسابقات توسط سازمان دانشجویان جهاد دانشگاهی هستیم که این نهاد در دوره‌های مختلف، فعالیت‌های جدید و تازه فرهنگی را در دانشگاه‌ها پایه‌گذاری کرده که

حمایت از نقد مصلحانه، سیاست کلی دولت مردمی

دکتر حسن فارسی
معاون هماهنگی و امور مجلس جهاد دانشگاهی

وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا

در روزهای ارتحال شهادت‌گونه رئیس جمهوری اسلامی ایران، شهید دکتر ابراهیم رئیسی به استقبال برگزاری مرحله کشوری دوازدهمین دوره مسابقات ملی مناظره دانشجویی می‌رویم. ملت ایران شخصیت تراز انقلاب اسلامی و یک مدیر انقلابی و جهادی را از دست داد که تلاش خستگی‌ناپذیرش در راه اعتلای میهن اسلامی مان از یاد نخواهد رفت.

این تلاش‌ها برای سازمان دانشجویان جهاد دانشگاهی و مرکز ملی گفت‌وگو، مناظره و آزاداندیشی، در حمایت‌های شخص رئیس جمهوری و دولت مردمی از مسابقات مناظره به طور خاص و از فرهنگ گفت‌وگو به طور اعم، متجلی شده است. رئیس جمهور شهید در دور یازدهم مسابقات ملی مناظره، پیامی ویژه صادر و به طور مشخص، ره‌نامه فرهنگی خویش در زمینه گفت‌وگو و مناظره را روشن کرد؛ شهید رئیسی یادآور شد که سیاست کلی دولت مردمی، حمایت از نقد مصلحانه و دلسوزانه است. از این رو است که تمام تلاش جهاد دانشگاهی در بستر مسابقات ملی مناظره دانشجویی، بر مسئله نقد مصلحانه و مشفقانه دولت مردمی متمرکز بود. از آن جهت جهاد دانشگاهی این وظیفه خطیر را بر عهده گرفته است؛ زیرا هویت انقلابی جهاد دانشگاهی، با هرگونه نقد غرض‌ورزانه در تضاد است و نقدی با علقه‌های فراوان به انقلاب اسلامی به جامعه عرضه می‌کند.

اهتمام به برگزاری این مسابقات در این روزهای حزن‌انگیز، دو انگیزه مشخص دارد. نخست، مسئله فرمایش داهیانه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) است که فرمودند در امور کشور هیچ خللی وارد نمی‌شود، به همین دلیل معتقدیم باید مسیر رییس جمهور شهید که مسیر خدمت بی‌وقفه به مردم بود ادامه یابد و حتی در چنین شرایط دشواری نیز احدی نباید دست از کار و تلاش بکشد و ماهیت انقلابی این نهاد نیز ما را موظف می‌کند که در مسیر خدمت، لحظه‌ای توقف نکنیم. نکته دوم، مسئله حمایت رئیس جمهوری شهید از فرهنگ گفت‌وگو است. به درستی می‌دانیم که بهترین شیوه برای زنده نگه داشتن یاد این شهید خدمت، ادامه راه او و تلاش برای به ثمر رسیدن آرمان‌هایی است که وی بدان باور داشت و آن چیزی نیست، جز رسیدن به قله تمدن اسلامی - ایرانی.

امیدواریم که با توسل به حضرت ولی عصر (عج) و با استمداد از رحمت الهی بتوانیم در مسیر بسط کرسی‌های آزاداندیشی، مناظره و آداب اخلاقی و ادب مناظره و گفت‌وگو، که مطالبه مقام معظم رهبری است، ثابت قدم باشیم و در سالیان آتی، فرهنگ گفت‌وگو در کشور را به سطح تراز گام دوم انقلاب اسلامی برسانیم.

همچنین بر خود لازم می‌دانم که در پایان از مدیر جهادی و اعضای پرتلاش سازمان دانشجویان جهاد دانشگاهی در دفتر ستادی و شعب آن در سراسر کشور جهت برگزاری دوازدهمین دوره مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران، تقدیر و تشکر نمایم.

ارتقای

فرهنگ گفت وگو

علیرضا کلانتر مهرجردی

معاون فرهنگی جهاد دانشگاهی

مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای (مدظله العالی):
در محیط دانشجویی «رقابت گفتمانی» چیز خوبی است،
در صورتی که با تحمل مخالف همراه باشد. از وجود مخالف
نه باید انسان تعجب بکند، نه باید انسان خشمگین
بشود، نه باید انسان بی‌مناک بشود... روحیه‌ی دانشجوی
باید چنین چیزی باشد. بنابراین محیط‌های دانشجویی با
همین نشاطی که بحمدالله امروز دارند، ادامه‌ی کار خواهند
داد؛ یکدیگر را هم تحمل کنند، باهمدیگر حرف بزنند، با هم
بحث بکنند، مبانی را محکم کنند.»

۱/۷/۱۳۹۳

جهاد دانشگاهی به‌عنوان مولود مبارک انقلاب اسلامی و
با توجه به ماموریت ذاتی خود در تربیت و رشد دانشجویان
و جوانان و در لیبیک به ندای ولی فقیه زمان، بیش از یک
دهه است که مسابقات مناظره دانشجویان ایران را در
سطوح استانی و ملی برگزار می‌نماید. هدف اصلی از این
رویداد دانشگاهی، ارتقا فرهنگ گفت‌وگو و بسط و گسترش
مباحثه مستدل، اخلاقی و منطقی و تعالی نشاط علمی در
محیط‌های دانشگاهی می‌باشد.

مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران هر سال توسط
مرکز ملی گفتگو، مناظره و آزاداندیشی سازمان دانشجویان
جهاد دانشگاهی برگزار می‌شود.

آنچه به‌عنوان نوآوری این رویداد در سال جاری مطرح است،
رویکرد حل مساله و تخصصی شدن مباحث و موضوعات
فرهنگی و اجتماعی در مناظره‌هاست.

تلاش ما بر آن بوده تا دانشجویان پرشورتر از گذشته در این
رویداد مشارکت نموده و در میدان علمی فرهنگی مناظره
به تمرین مباحثه و استدلال منطقی بپردازند.

معاونت فرهنگی جهاد دانشگاهی تمام همت خویش
را مصروف آن ساخته تا بستری مناسب برای انجام
مسابقات مناظره ایجاد گردد و پیرامون موضوعات و
عناوینی راهبردی و به روز در مسیر بیانیه گام دوم و سند
دانشگاه اسلامی مباحثات شکل گیرد. آنچه امروز در
رویداد دوازدهم بیش از همیشه مبرهن است اصرار بر
رعایت استانداردهای یک فعالیت فرهنگی با مفروض
فهم چه ساختاری، چگونگی فرآیند و چستی فعل و اقدام
فرهنگی برای متولیان امر است.

دانشگاه علم و فرهنگ

میزبان مشتاقان گفت وگو

مهدی باصولی

رییس دانشگاه علم و فرهنگ

دانشگاه علم و فرهنگ افتخار دارد برای دومین سال
پیاپی میزبان مرحله نهایی مسابقات مناظره دانشجویی
باشد. مسابقاتی که به ابتکار معاونت فرهنگی جهاد
دانشگاهی و سازمان دانشجویان از سال ۱۳۹۱ در پاسخ
به مطالبه رهبر معظم انقلاب و با هدف رشد و
توسعه فرهنگ نقد و گفتگو و ایجاد بستر مناسب برای
شکل‌گیری تفکر خلاق در بین جامعه دانشگاهیان و به
خصوص دانشجویان، طراحی شده است و تاکنون یازده
دوره‌ی آن با موفقیت برنامه‌ریزی، برگزار و اجرا شده است.
توالی برگزاری و استقبال گروه‌های دانشجویی نشان‌دهنده
هدف درست و برنامه‌ریزی مناسب آن و توجه دقیق به
یک نیاز اجتماعی به خصوص در قشر دانشجویان بوده
است. به‌گونه‌ای هر ساله با در نظر گرفتن تجربه‌های
جدید، محتوا و شکل برگزاری به روز و بهینه شده است
و این امر یکی از دلایل موفقیت و اقبال این مسابقات
در فضای دانشجویی کشور بوده است. این مسابقات
زمینه به‌کارگیری استدلال علمی و عالمانه را برای طرح
مساله در گفتگو مهیا کرده و مهارت شنیدن را تقویت
می‌کند. علاوه بر این، مناظره، تمرینی برای مطالبه‌گری
و پاسخ‌گویی می‌باشد.

به همت همکاران خوبمان در سازمان دانشجویان
جهاد دانشگاهی، و واحدهای جهاد دانشگاهی در سراسر
کشور، مسابقات سال جاری با استقبال بیشتر روبرو
شده است. علاوه بر این در برگزاری مسابقات امسال هم
تفاوت چشم‌گیری به وجود آمده است و مرحله نهایی،
با حضور تعداد بیشتری از دانشجویان از سراسر کشور، در
دانشگاه علم و فرهنگ برگزار خواهد شد.

با کمال تأسف و تأثر، برگزاری مرحله نهایی مسابقات، با
حادثه دردناک شهادت خادم‌الرضا و خادم ملت ایران،
حضرت آیه‌الله ریسی و همراهان ایشان، مصادف شده
است. از جمله ویژگی‌هایی که از ایشان به یاد مانده
است، رعایت اصول اخلاقی در گفتگو و نقدپذیری می‌باشد.
ضمن گرامی داشت یاد و خاطره‌ی رییس جمهور شهید،
ابراز امیدواری می‌نماید، همت همکاران پرتلاش من در
دانشگاه علم و فرهنگ، و سازمان دانشجویان، به عنوان
مجری موفق مسابقات، بتواند خاطره‌ی ماندگار برای
حاضران در این برنامه به یادگار گذارد.

گفت و گوهای از جنس مناظره

مهدیه شاه نظری اول

معاون راهبردی فعالیت‌های دانشجویی
سازمان دانشجویان جهاد دانشگاهی

مسابقات مناظره فرصتی است بی نظیر برای تقویت مهارت‌های تحلیلی، منطقی و ارتباطی دانشجویان. این مسابقات از یک سو، به دانشجویان فرصت ارائه برداشت‌های خود از مسائل مختلف را می‌دهد و از سوی دیگر، آن‌ها را به تلاش برای جستجوی اطلاعات و دانش بیشتر ترغیب می‌کند. یکی از مهمترین اهداف مسابقات مناظره، تقویت مهارت‌های ارتباطی است که در طول یک مناظره، دانشجویان باید توانایی ارائه دیدگاه‌ها، تحلیل مسائل و برقراری ارتباط با حضار را داشته باشند. این مهارت‌ها نه تنها به افزایش خودباوری و اعتماد به نفس کمک می‌کنند، بلکه ارتباطات اجتماعی دانشجویان را نیز بهبود می‌بخشد. همچنین زمانی که دانشجویان برای حمایت از دیدگاه‌ها و استدلال‌های خود، به جستجوی اطلاعات و دانش مرتبط می‌پردازند، مجبور می‌شوند اطلاعات متنوعی را جمع‌آوری و ارزیابی کنند، که این فرآیند باعث گسترده‌نگری و بالندگی نگرش دانشجویان می‌شود. به این ترتیب، می‌توان گفت که مسابقات مناظره به عنوان یک فعالیت آموزشی موثر و مفید، می‌تواند به تقویت مهارت‌های ارتباطی، جستجوی اطلاعات و توسعه ارتباطات اجتماعی دانشجویان کمک شایانی کند. نباید فراموش کرد که همیشه یادگیری و تقویت مهارت‌های تیمی و فردی از دستاوردهای اصلی این فعالیت می‌باشد. بانگاهی به سابقه افراد معروف و موفق در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی، علمی و... در مسابقات مناظره می‌توان پی برد که مسابقات مناظره می‌تواند به طور موثری در شکل‌دهی به آینده حرفه‌ای دانشجویان تأثیرگذار باشد. با نگاهی دوباره به همان اسامی می‌توان گفت که این موضوع در همه کشورها، فرهنگ‌ها و ادیان در طول تاریخ صدق می‌کند. مناظره‌های سطح عالی که بر افزایش پیشرفت‌های علمی و اجتماعی تأثیر مثبت می‌گذارند نیازمند افرادی است که به شکلی درست، افکار و ایده‌های نوآورانه خود را به نمایش بگذارند. افرادی که ابزارهای مهارتی یک مناظره موفق را دارند. و در پایان؛ دنیای علم پر است از گفت‌وگوهای بین دانشمندان بزرگ با نظریه‌های مختلف، چه بسا پس از این گفت‌وگوهای بزرگ بوده که مسیر پیشرفت علم روشن تر شده و پایه نظریات بعدی و جامع‌تر شکل گرفته، گفت‌وگوهای از جنس مناظره.

مناظره و گفتگو، راهگشای مسائل امروز

منوچهر جهانیان

معاون فرهنگی، اجتماعی و دانشجویی
دانشگاه علم و فرهنگ

جایگاه گفتگو و مناظره در توسعه فرهنگی، سیاسی و اقتصادی جوامع از چشم اندیشمندان و متفکران پوشیده نیست و جوامع توسعه‌یافته از مجرای گفتگو نسبت به حل بخشی از دغدغه‌ها و چالش‌های خود استفاده می‌کنند. البته گفتگو و مناظره قوانین و نظامات ویژه خود را دارد و ضروری است تا در قالب طرح‌های فرهنگی مشخص، شیوه صحیح گفتگو با رعایت مبانی دینی، قانونی و علمی به آحاد جامعه و به‌ویژه جوانان و دانشجویان آموخته شود. اقدام دبیرخانه ملی مسابقات مناظره دانشجویان ایران از این منظر قابل تقدیر است که در پاسخ به دغدغه مقام معظم رهبری در راستای آزاداندیشی و برگزاری مناظره‌های علمی، قانونمند، نتیجه‌بخش و فارغ از غوغاسالاری با حضور اعضای هیئت علمی منصف و متخصص در دانشگاه و حوزه برگزار می‌شود و این دبیرخانه طی سال‌های اخیر تلاش داشته است تا در کنار طرح پرسش‌ها و بیان مسائل و چالش‌های مهم جامعه ایرانی و راهکارهای حل آن‌ها، فرصتی برای یادگیری گفتگو در میان دانشجویان فراهم آورد. لذا لازم است تا بر مبنای آیات، روایات و دیدگاه دینی که بر مناظره و گفتگو تأکید دارد، گفتگوها و مناظرات سازنده در جامعه رواج یابد. تجلی این توصیه‌های دینی را می‌توان در آیه ۱۲۵ از سوره مبارکه النحل دید که می‌فرماید: «ادع الی سبیل ربک بالحکمة و الموعظة الحسنة و جادلهم بالتی هی احسن»، (با حکمت و اندرز نیکو، به راه پروردگارت دعوت نما و با آن‌ها به روشی که نیکوتر است، استدلال و مناظره کن). لذا اراده و وظیفه دانشگاهیان و علما و فضایی حوزه‌های علمیه و اهالی فرهنگ و خرد و متفکران باید بر این موضوع متمرکز باشد تا برای توسعه گفتگو در میان آحاد جامعه و به‌ویژه جوانان و دانشجویان تلاش کنند تا فضا برای رشد اندیشه، تمهید آزادی‌های قانونی و وفاق اجتماعی حاصل از این تبادل و تضارب افکار فراهم شود. از منظر دیگر، مناظره و گفتگو می‌تواند راهگشا و راهنمای بسیاری از مشکلات و مسائل امروز باشد و راه را بر خودباختگی، افراطی‌گری و غرب‌زدگی از سویی و تحجر و جمود و تعطیلی خرد و منطق از سویی دیگر ببندد و با ایجاد یک فضای بانشاط همراه با نقد سازنده و دلسوزانه، فرصت‌ها را برای پاسخ به پرسش‌های پیش‌آمده و بیان مسائل مطرح‌شده دوران کنونی که بسیاری از آن‌ها از جانب دانشجویان مطرح می‌شود، فراهم کند. البته ذکر این نکته در اینجا ضرورت دارد که اگر گفتگو و مناظره از طریق درست خود و در چهارچوب اخلاق صورت نگیرد، می‌تواند به ضد خود تبدیل شود و راه را برای هرج‌ومرج فراهم آورد، لذا بر همه برنامه‌ریزان و مسئولان فرهنگی این تکلیف خواهد بود تا در برنامه‌ریزی و اجرای طرح‌های فرهنگی چون مسابقات ملی مناظره دانشجویی، بر اخلاق به مثابه یک چهارچوب محکم و موردتوق و نظام پذیرفته و مبتنی بر مبانی دینی و عقلی تأکید و تمرکز اصلی باشد تا انشالله این برنامه‌ها نهایتاً موجبات خیر باشد و زمینه‌ها را برای تعالی هرچه بیشتر دانشجویان فراهم آورد. از همکاران سازمان دانشجویان جهاد دانشگاهی برای اجرای این طرح فرهنگی شاخص سپاسگزارم و امیدوارم این طرح طی سال‌های آتی با قوت بیشتر و غنای کمی و کیفی در سطح دانشگاه‌های کشور ادامه یابد.

بازخوانی ۷ مناظره پرتکرار مرحله دانشگاهی، استانی دوازدهمین دوره مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران

مرحله دانشگاهی/استانی «دوازدهمین دوره مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران» پس از برگزاری و معرفی برگزیدگان در فروردین ۱۴۰۳ به پایان رسید. بیش از ۸۸۰ مناظره در این مرحله از این دوره مسابقات، بین گروه‌های دانشجویی در ۲۸ استان و ۱۰ دانشگاه برگزار شد، که حول گزاره‌هایی با محوریت سیاست، اقتصاد، محیط زیست، اجتماعی، فرهنگی، دانشگاهی و همچنین بخش ویژه دوازدهمین دوره مسابقات، انتخابات مجلس شورای اسلامی صورت پذیرفت. مطلبی که در ادامه ملاحظه می‌کنید، گزارشی است از مناظره‌هایی که بر سر پرتکرارترین گزاره‌ها در هر محور برگزار شده است. در این گزارش تلاش شده است به مرور مناظراتی پرداخته شود که در مراحل نیمه‌نهایی، رده‌بندی و نهایی برگزار شده‌اند.

گزاره سیاسی

تحریم انتخابات به هر دلیلی که باشد سبب تضعیف مردم سالاری می شود.

درمناظره نهایی مرحله استانی مسابقات در استان فارس، دو گروه پندار و رویش به بحث و تبادل نظر پرداختند.

۱۳ آذر ۱۴۰۲

تیم موافق: پندار (از دانشگاه‌های علوم پزشکی، پیام نور و فرهنگیان شیراز)

تیم موافق، پندار، استدلال خود را با تعریف تحریم از دیدگاه‌های مختلف و تأکید بر این نکته آغاز کرد که تحریم انتخابات می‌تواند به عنوان یک تصمیم قهری در نظر گرفته شود که ناشی از عدم اعتقاد به اصول دموکراسی و مشارکت مردمی است. آنها معتقدند که دموکراسی بر اساس مشارکت عمومی شکل می‌گیرد و انتخابات یکی از اصلی‌ترین روش‌های مشارکت است. تیم پندار بر این باور است که حضور فعال مردم در انتخابات نه تنها مشروعیت به دولت می‌بخشد، بلکه تضمین‌کننده‌ی ادامه‌ی مردم‌سالاری و دموکراسی است. آنها با استناد به نظریات ژان ژاک روسو و دیگر متفکران، استدلال می‌کنند که عدم حضور مردم در انتخابات می‌تواند به ضعف جدی در مقبولیت و مشروعیت دولت منجر شود و در نتیجه، به تضعیف مردم‌سالاری کمک کند.

تیم مخالف: رویش (از دانشگاه شیراز)

تیم مخالف، رویش، با نگاهی عمیق به تاریخچه نظام‌های سیاسی و تقسیم‌بندی آنها به دو دسته محدود و مشارکتی، بر این عقیده است که تحریم انتخابات نمی‌تواند به تنهایی دموکراسی یا عدم دموکراسی را معین کند. آنها تأکید دارند که مشکل اصلی در ضعف ساختارهای جامعه مدنی و نهادهای مدنی است که باید قادر به ایفای نقش فعالانه در جامعه باشند. به اعتقاد رویش، در صورتی که جامعه مدنی قوی و فعال باشد، حتی در شرایط تحریم انتخابات نیز، این نهادها می‌توانند به تقویت مردم‌سالاری کمک کنند. آنها با استفاده از آثار امارت‌یاسن و حسین بشیریه، بر این نکته تأکید می‌کنند که تحریم انتخابات گاهی اوقات می‌تواند نتیجه‌ی نارضایتی عمیق و گسترده از نهادهای موجود باشد و نشان‌دهنده‌ی نیاز به تغییرات اساسی در نظام است.

این مناظره، با طرح دیدگاه‌ها و استدلال‌های متنوع، به شنوندگان امکان داد تا درک عمیق‌تری از تأثیر مشارکت مردم در ساختارهای دموکراتیک کسب کنند و بر اهمیت فعالیت‌های جامعه مدنی در حفظ و تقویت مردم‌سالاری تأکید شد.

تیم موافق: کاوه آهنگر (ازدانشگاه اصفهان)

تیم کاوه آهنگر با موضع موافقت با گزاره، بر این باور بودند که وجود مجمع تشخیص مصلحت نظام به عنوان یک بازوی حمایتی برای مجلس عمل می‌کند و این همکاری به تقویت نهاد مجلس کمک می‌کند. آن‌ها اشاره کردند که مجمع می‌تواند در شرایط اختلاف بین شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی، با ورود به مسئله و ایجاد رأی به نفع مجلس، به حل اختلافات و تصویب قوانین کمک کند. تیم کاوه آهنگر با بررسی و ارائه‌ی فهرستی از حدود ۱۳۰ مورد از کمک‌های مجمع به نفع مجلس، نشان دادند که وجود این نهاد و انجام وظیفه‌اش در چهارچوب قانون اساسی به اصلاح قوانین و حل اختلافات کمک کرده و قوانین کارآمدتر و سنجیده‌تری در کشور وضع شده‌اند.

تیم مخالف: آفتاب (ازدانشگاه صنعتی اصفهان)

تیم آفتاب با استناد به فرمایشات امام خمینی (ره) که «مجلس در راس امور است»، استدلال کردند که مجلس به عنوان نماینده رای مردم، وظیفه قانون‌گذاری را بر عهده دارد و مردم به طور مستقیم در قانون‌گذاری‌ها مشارکت دارند. آن‌ها بیان کردند که هرچند مجمع تشخیص مصلحت نظام نقش حل اختلاف بین مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان را دارد، اما در برخی مواقع، این نهاد با ایجاد تغییرات در مصوبات مجلس، می‌تواند به تضعیف نهاد مجلس منجر شود. این تیم با بررسی تاریخچه‌ی تصویب و تغییر قوانین، نمونه‌هایی از مواردی را ارائه داد که به گفته آن‌ها، دخالت مجمع در قانون‌گذاری، موجب تضعیف استقلال مجلس شده است.

این مناظره با طرح دیدگاه‌های متفاوت و استدلال‌های محکم از سوی هر دو تیم، نه تنها به عمق بخشیدن به بحث در مورد نقش مجمع تشخیص مصلحت نظام در قانون‌گذاری کمک کرد، بلکه تأثیر آن بر تقویت یا تضعیف نهاد مجلس را به چالش کشید.

گزاره بخش ویژه انتخابات مجلس شورای اسلامی

همکاری مجمع تشخیص مصلحت نظام در امر قانون‌گذاری سبب تقویت نهاد مجلس شده است.

در مرحله نهایی مسابقات مناظره در دانشگاه صنعتی اصفهان، دو تیم «آفتاب» و «کاوه آهنگر» به بررسی تأثیر همکاری مجمع تشخیص مصلحت نظام با مجلس شورای اسلامی پرداختند. این بررسی در قالب موافقت و مخالفت با تقویت نهاد مجلس از طریق این همکاری صورت گرفت.

۱۰ اردیبهشت ۱۴۰۳

تیم موافق: فرهنگیان

تیم فرهنگیان با بررسی تاریخچه فساد در ایران، به استدلال‌هایی پرداخت که نشان می‌دهد فساد از نسلی به نسل دیگر منتقل شده و به عنوان یک مسئله ساختاری در اقتصاد ایران ریشه دوانیده است. آنها با اشاره به مواردی همچون پرونده‌های چای دپش، کوروش کمپانی، فولاد مبارکه و بابک زنجانی، استدلال کردند که این نمونه‌ها تنها بخشی از معضل بزرگ‌تر هستند. به گفته آنها، وجود این فسادها نشان‌دهنده‌ی آن است که فساد در ایران نه تنها اتفاقی نیست، بلکه بخشی از سیستم مدیریتی و اداری کشور است و تا زمانی که این ساختار تغییر نکند، فساد نیز پایان نخواهد یافت.

تیم مخالف: پیشگامان جهاد

تیم پیشگامان جهاد، با رویکردی متفاوت، بر این باور بودند که فساد در ایران ساختاری نیست و نظام جمهوری اسلامی ایران بر پایه فساد بنا نشده است. آنها با استناد به فعالیت‌های نظام در افشای فسادهای بزرگ مالی، استدلال کردند که یک نظام فاسد قادر به افشای فساد درون خود نیست. تیم پیشگامان جهاد معتقد بود که اگرچه فسادهایی وجود دارد، اما این موارد نمی‌توانند نشان‌دهنده ساختار فاسد باشند. آنها به فساد در کشورهای پیشرفته اشاره کردند و توضیح دادند که فساد یک مشکل جهانی است و وجود آن در ایران نیز نباید به منزله ساختاری بودن تلقی شود.

این مناظره عمیق و پرچالش نه تنها به بررسی ارزیابی ماهیت فساد در ایران پرداخت، بلکه به ارائه دیدگاه‌های مختلفی کمک کرد که می‌تواند بینش‌های مفیدی را برای فهم بهتر و ریشه‌یابی فساد ارائه دهد.

گزاره اقتصادی

فساد اقتصادی و اداری در ایران ریشه ساختاری دارد.

در مرحله نیمه‌نهایی مسابقات در استان گلستان، دو تیم فرهنگیان و پیشگامان جهاد، با دیدگاه‌های متضاد در مورد ساختاری بودن فساد در ایران به بحث پرداختند. این بحث بر اساس داده‌ها و شواهد مختلف در زمینه فساد اقتصادی و اداری در ایران مطرح شد.

۱۰ اردیبهشت ۱۴۰۳

تیم موافق: پرواز (از دانشگاه یزد)

تیم پرواز، بر اهمیت بودجه و تشکیلات تأکید داشت و از دیدگاهی عملیاتی به مسئله نگریست. آنها استدلال کردند که بدون تأمین منابع مالی کافی و ساختارهای منظم و قدرتمند، فعالیت‌های محیط زیستی نمی‌توانند با موفقیت پیش روند. این تیم با اشاره به کمبودهای بودجه‌ای در بخش‌های نظارتی و اجرایی محیط زیست، بر نیاز به افزایش سرمایه‌گذاری‌های دولتی در این حوزه تأکید کرد. تیم پرواز همچنین به مطالعاتی اشاره کرد که نشان می‌دهد افزایش بودجه در برخی موارد به طور مستقیم منجر به بهبود شرایط محیط زیستی شده است، مانند بهبود کیفیت آب و هوا و حفاظت از زیستگاه‌های طبیعی. آنها بر این باور بودند که دولت‌ها باید بودجه‌های خود را به شکلی هدفمند در جهت حمایت از پروژه‌های محیط زیستی هزینه کنند.

تیم مخالف: رئالیسم (از دانشگاه میبد)

در مقابل، تیم رئالیسم با چالشی جدی به این گزاره نگاه کرد، آن‌ها معتقد بودند که حمایت از محیط زیست یک فرایند چندبعدی است که باید همه جنبه‌های مرتبط را در بر بگیرد. آنها بر این باور بودند که بودجه و تشکیلات به تنهایی نمی‌توانند موجب حفاظت از محیط زیست شوند، مگر اینکه با فرهنگ‌سازی و حمایت رسانه‌ای همراه باشند. استدلال آن‌ها بر این اساس بود که فرهنگ‌سازی و آگاهی‌بخشی می‌توانند نگرش‌ها و رفتارهای مردمی را تغییر دهند، و این تغییر در طولانی‌مدت بسیار پایدارتر و مؤثرتر خواهد بود. آن‌ها به تجربیات و مطالعات متعددی اشاره کردند که نشان می‌دهند فرهنگ‌سازی می‌تواند بر تصمیم‌گیری‌های سیاسی و اقتصادی تأثیر بگذارد و حتی بودجه‌ریزی‌های دولتی را به نفع محیط زیست سوق دهد. تیم رئالیسم تأکید کرد که بدون آموزش و فرهنگ‌سازی، تلاش‌ها برای حفاظت از محیط زیست ممکن است به سرعت دچار رکود و شکست شوند.

این مناظره به نمایش گذاشت که مسئله حمایت از محیط زیست نمی‌تواند صرفاً از یک زاویه مورد توجه قرار گیرد. در حالی که تیم موافق بر اهمیت منابع مالی و ساختارها تأکید می‌کرد، تیم مخالف نقش فرهنگ‌سازی و رسانه را در تغییر نگرش‌ها و ایجاد پایداری بلندمدت در حمایت از محیط زیست مورد تأکید قرار داد. این مناظره بیانگر این است که حمایت از محیط زیست نیازمند یک استراتژی جامع و همه‌جانبه است که تمامی ابعاد مرتبط با محیط زیست را در بر بگیرد.

گزاره محیط زیستی

حمایت از محیط زیست نیاز به برنامه و بودجه دارد، نه فرهنگ و رسانه

در مناظره رده بندی استان یزد، دو تیم « رئالیسم » و « پرواز » به بررسی و تحلیل عمیقی پیرامون گزاره‌ای پرداختند که بر اهمیت بودجه و تشکیلات در حمایت از محیط زیست تأکید داشت، در حالی که اهمیت فرهنگ‌سازی و استفاده از رسانه را کم‌رنگ جلوه می‌داد.

۳ دی ۱۴۰۲

تیم موافق: قلم (از دانشگاه فرهنگیان پردیس شهید باهنر)

تیم «قلم»، که موافق این گزاره بود، با تأکید بر تأثیر عوامل اقتصادی و سیاسی بر فرهنگ و نگرش‌های مردم، استدلال خود را آغاز کرد. آن‌ها بر این باور بودند که فشارهای اقتصادی و تصمیمات سیاسی می‌توانند به طور مستقیم و غیرمستقیم بر انتخاب‌های فرهنگی مردم تأثیر بگذارند. به عنوان مثال، بالا بودن هزینه‌های پوشش مطابق با معیارهای دولتی می‌تواند مردم را به سمت پوشش‌های کم هزینه‌تر سوق دهد که ممکن است با الزامات حجاب دولتی سازگار نباشد. تیم قلم با تحلیل تأثیر سیاست‌های مالی و تجاری دولت و تصمیمات مجلس در مسائل اقتصادی، بر این نکته تأکید کرد که این عوامل می‌توانند نه تنها بر اقتصاد، بلکه بر فرهنگ و سبک زندگی مردم نیز تأثیر بگذارند. آن‌ها استدلال کردند که تغییرات اقتصادی و سیاسی، از جمله افزایش نابرابری‌های اقتصادی، می‌تواند به تغییرات فرهنگی منجر شوند که در آن حجاب دچار دگرگونی‌هایی می‌شود.

تیم مخالف: تابش (از دانشگاه فرهنگیان پردیس زینت کبری (س))

تیم «تابش»، مخالف این گزاره، نظریه‌های کلاسیک و مدرن را مورد استناد قرار داد و رویکردی جامع‌تر به مسئله ارائه داد. آن‌ها استدلال کردند که بدحجابی به طور اساسی یک مسئله فرهنگی است و نمی‌توان تنها به دلایل اقتصادی یا سیاسی نسبت داد. به نظر آن‌ها، فرهنگ، که به مرور زمان و در اثر تعاملات مختلف شکل می‌گیرد، نقش اساسی در تعیین نوع پوشش دارد. تیم تابش به نظریات ویر در مورد ارتباط میان اخلاق پروتستان و روح سرمایه‌داری اشاره کرد، که نشان می‌دهد فرهنگ و اقتصاد در رابطه دیالکتیکی با یکدیگر هستند. آن‌ها تأکید کردند که این دو به طور متقابل بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند و نمی‌توان یکی را به تنهایی مسئول دانست.

این مناظره نشان داد که مسئله حجاب در ایران یک موضوع پیچیده است که نمی‌توان آن را تنها به یک دلیل نسبت داد. در حالی که تیم قلم بر تأثیرات اقتصادی و سیاسی تأکید داشت، تیم تابش نقش فرهنگ را در شکل‌گیری نگرش‌های مربوط به حجاب مورد توجه قرار داد. این بحث‌ها به درک عمیق‌تری از تعامل بین عوامل اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در جامعه ایرانی کمک کرد.

گزاره اجتماعی

معضل بدحجابی در ایران بیش از اینکه فرهنگی باشد ریشه اقتصاد سیاسی دارد.

در مرحله نهایی استان مرکزی، دو تیم «قلم» و «تابش» به مناظره‌ای دقیق و عمیق در مورد ریشه‌های معضل بدحجابی در ایران پرداختند. این بحث تلاش داشت تا عوامل مؤثر بر این مسئله را از دیدگاه‌های مختلف بررسی کند.

۱۰ اسفند ۱۴۰۲

تیم مخالف: استنطاق

تیم «استنطاق» با طرح این موضوع که فرهنگ گفت و گو تحت تأثیر گسترده‌ای از عوامل متفاوت قرار دارد، استدلال کرد که فناوری‌های پیشرفته مانند اینترنت و رسانه‌های اجتماعی تغییرات چشمگیری در الگوهای ارتباطی و فرهنگ گفتمان ایجاد کرده‌اند. آن‌ها به تأثیرات فرهنگ گفتمان بر روی استفاده از زبان و قواعد ارتباطی، توزیع قدرت گفتاری و نحوه برخورد با اختلافات اشاره کردند. بر اساس نظریات رسانه‌ای و ارتباطی مانند نظریه «Discourse and Culture» توسط نورمن فیلیپس و سارا میکالوف، استنطاق تأکید کردند که فرهنگ گفتمان به طور مداوم تحت تأثیر و تأثیرگذار بر سایر عوامل اجتماعی و فرهنگی است.

تیم موافق: آرا (از دانشکده علوم سیاسی دانشگاه تهران)

تیم «آرا»، موافق گزاره، به بررسی و تحلیل عمیق‌تری از جنبه‌های روانشناختی و فرهنگی فرهنگ گفت و گو پرداخت. آن‌ها با استناد به نظریات روانشناختی توسعه‌ای مانند نظریه‌های اریکسون و پیاژه، به بررسی تأثیر تجربیات اجتماعی و فرهنگی بر رشد شخصیت و توانایی افراد برای گفت و گو پرداختند. تیم آرا بر این باور بود که فرهنگ گفت و گو به مثابه یک ساختار پیچیده فرهنگی نیاز به زمینه‌های مستعد فرهنگی و اجتماعی دارد تا بتواند رشد کند و توسعه یابد، که این موضوع در اثرات «فرهنگ گفتمانی و ارتباطات سازمانی» توسط جوان سیلورمن نیز مورد بررسی قرار گرفته است. این مناظره نه تنها به بررسی عوامل مختلف تأثیرگذار بر فرهنگ گفت و گو پرداخت، بلکه نشان داد که چگونه عوامل مختلفی از جمله فناوری، رسانه‌ها، سیاست، اقتصاد و تحولات علمی و فلسفی می‌توانند بر این فرهنگ تأثیر بگذارند. از این رو، درک عمیق‌تر این تأثیرات و چگونگی تعامل آن‌ها با یکدیگر می‌تواند به تقویت فرهنگ گفت و گو در جامعه کمک کند. همچنین، نشان داد که فرهنگ گفت و گو در ایران تحت تأثیر عوامل متعدد و متنوعی است. در حالی که تیم استنطاق بر تأثیرگذاری عوامل خارجی مانند فناوری و سیاست بر فرهنگ گفت و گو تأکید داشت، تیم آرا نقش عمیق‌تر عوامل فرهنگی و اجتماعی را در شکل‌گیری این فرهنگ مورد بحث قرار داد. این بحث نشان دهنده پیچیدگی و تداخل عوامل فرهنگی و زمینه‌های اجتماعی در تعیین فرهنگ گفت و گو در جامعه است و بیانگر این است که راه حل‌های مؤثر باید هر دو جنبه را در برگیرند تا فرهنگ گفت و گو به طور مؤثری در جامعه تقویت و پرورش یابد.

گزاره فرهنگی

مشکل عدم رشد فرهنگ گفت و گو در کشور بیشتر ناشی از مشکلات اجتماعی و فرهنگی است.

در این مناظره که در مرحله رده بندی در دانشگاه تهران برگزار شد، تیم‌های «استنطاق» و «آرا» به بحث پیرامون چالش‌ها و عوامل تأثیرگذار بر فرهنگ گفت و گو در ایران پرداختند.

۱۴۰۲ اسفند

تیم موافق: آرمان دانشجو (از دانشگاه زنجان)

تیم «آرمان دانشجو»، موافق گزاره، با تأکید بر معایب کالایی شدن دانش، نگرانی‌هایی را در خصوص تبدیل شدن آموزش عالی به کالا مطرح کردند. آن‌ها استدلال کردند که پولی‌سازی دانشگاه‌ها، چه از طریق شهریه‌های سنگین و چه از طریق تجاری‌سازی تحقیقات، می‌تواند به نابرابری دسترسی به آموزش عالی منجر شود و بر کیفیت آموزشی تأثیر منفی بگذارد. آن‌ها به خصوص به صف‌های طولانی در مقابل دانشگاه‌های علوم پزشکی و خلوت شدن دانشگاه‌هایی که در رشته‌های غیراقتصادی فعالیت می‌کنند، اشاره کردند، که نشان‌دهنده عدم تعادل در توزیع منابع و فرصت‌ها است.

تیم مخالف: لوگوس (از دانشگاه علوم پزشکی زنجان)

تیم «لوگوس» در نقش مخالف گزاره، استدلال خود را بر این پایه قرار داد که پولی‌سازی دانشگاه‌ها می‌تواند به افزایش کیفیت آموزش و دسترسی گسترده‌تر دانشجویان به منابع و امکانات بینجامد. از دیدگاه آن‌ها، پولی‌سازی نه تنها به کالایی شدن علم منجر نمی‌شود، بلکه می‌تواند با تأمین منابع مالی مورد نیاز برای تحقیق و توسعه، به تقویت بنیه علمی دانشگاه‌ها کمک کند. آن‌ها بر این باورند که با مدیریت صحیح و نظارت مؤثر، می‌توان از مزایای پولی‌سازی بهره‌برد بدون آنکه به فرهنگ علمی دانشگاه‌ها آسیب برساند.

این مناظره نشان داد که مسئله پولی‌سازی دانشگاه‌ها و تأثیر آن بر توسعه بازار محوری علم در ایران موضوعات چند وجهی است که تحلیل آن‌ها می‌تواند درک عمیق‌تری از تعادل مورد نیاز بین مختلف جنبه‌های آموزش عالی فراهم کند. مناظره تأکید کرد که پولی‌سازی می‌تواند به افزایش منابع مالی و بهبود امکانات آموزشی کمک کند، اما در عین حال ممکن است به تجاری‌سازی بیش از حد آموزش منجر شود که در نهایت ممکن است بر رسالت اصلی دانشگاه‌ها تأثیر منفی بگذارد. این بحث‌ها همچنین بر نیاز به نظارت دقیق و مداوم بر این فرآیند تأکید دارند تا اطمینان حاصل شود که توسعه آموزشی در راستای منافع ملی و ارتقاء دانش و پژوهش صورت می‌گیرد و نه تنها به عنوان ابزاری برای کسب درآمد.

گزاره دانشگاهی

پولی‌سازی دانشگاه‌ها سبب

توسعه بازار محور علم در ایران می‌شود.

در مرحله نیمه نهایی مناظره‌ها در زنجان، تیم‌های «آرمان دانشجو» و «لوگوس» به بررسی و نقد پولی‌سازی دانشگاه‌ها و تأثیر آن بر جهت‌گیری‌های علمی در ایران پرداختند. موضوع این بحث تأثیرات پولی‌سازی بر سیاست‌های آموزشی و تحقیقاتی و نگرانی‌های مرتبط با کالایی شدن دانش بود.

۸ آذر ۱۴۰۲

آزاداندیشی و فرهنگ گفتگو: از تعاریف تا تأثیر

سروش فرش چین

دانشجوی دکتری جغرافیای سیاسی

آزاداندیشی مفهومی عام است که در بستر خود شامل طیف گسترده‌ای از تعاریف می‌شود. آزاداندیشی والاترین گفتار آدمی محسوب می‌شود و این جایگاه متعالی در جهان معاصر پیامد درکی نوین از آن است. دقت در استفاده صحیح از واژگان، مرکز ملی گفت و گو مناظره و آزاد اندیشی را بر آن داشت تا نسبت به جمع آوری اطلاعاتی تدقیق شده از اسناد بالادستی، تعاریف و توضیحات، نقل قول اساتید صاحب فن و... اقدام کند تا در تعریف این واژگان، دقیقترین منظور برداشت شود. از این رو در این پژوهش، آزاد اندیشی به مثابه یک فرهنگ و یک گفتمان فرهنگی که با تکیه بر گفت و گو و عقلانیت جامعه را آگاهی می‌بخشد و محیطی جدید برای رشد و بالندگی فراهم می‌کند شناخته می‌شود. گفت و گو در معنای عام به سخن گفتن با دیگری اشاره دارد. گفت و گو را نباید به سخن گفتن مودبانه و توأم با رواداری فروکاست. گفت و گو در معنای خاص آن که حاصل نظریه پردازی‌های معاصر در این حوزه است از سایر صورت‌های ارتباط گفتاری نظیر تک‌گویی، مشاجره، مناظره، مذاکره، بحث، گپ زدن و... متمایز می‌شود اما چون مرزبندی آن شفاف نیست این امکان وجود دارد که با دیگر گونه‌های ارتباط گفتاری در زندگی واقعی دربیامیزد. اما نکته مهم این است که همواره باید به ماهیت خاص هر عبارت و تفاوتش با دیگر ارتباط‌های گفتاری توجه شود تا این همانی صورت نگیرد. گفت و گو در معنای خاص آن که مراد این نوشتار است، ارتباط گفتاری یا عمل ارتباطی دویا چند فرد و گروه در نظر گرفته می‌شود که از طریق آن ایده‌های متفاوت در موضوعی مشترک انتقال می‌یابند تا در باب آن موضوع، مفاهیم و روشنگری حاصل شود. در این دیدگاه افراد از طریق گفت و گو دریافت خود را با دیگری به اشتراک می‌گذارند تا از طریق مفاهیم به دریافت و ادراک منسجم‌تری برسند و چه بسا در برخورد و آشنایی با نظرات متمایز دیگران، در درستی تام نظریات خود دچار تردید شوند و به محدودیت دیدگاه خود پی ببرند. هدف از گفت و گو بر مبنای آزاد اندیشی، بصیرت و شناخت است. در این رهگذر طرفین گفت و گو در وهله‌ی نخست از بردگی فکری در ارتباط با اندیشه‌های دیگران و تبعیت کورکورانه از آن‌ها آزاد می‌شوند و در وهله‌ی بعد از اسارت پیش-دآوری‌ها، جزمیت و قطعیت اعتقادات و تعصبات فکری خود رهایی می‌یابند. همچنین گفت و گو این امکان را برایشان فراهم می‌آورد تا به موقعیت‌ها و ادراک‌های از پیش ناشناخته‌ای سوق پیدا کنند. در این پژوهش تلاش شده است که در وهله اول مفاهیم به درستی تعریف شود. گرچه مفاهیمی چون مباحثه، تک‌گویی، مشاجره، مناظره، مذاکره، بحث، گپ زدن، گعده‌های فرهنگی و... همگی ذیل مفهوم آزاداندیشی قابل بررسی هستند اما باید توجه داشت که کرسی‌های آزاد اندیشی هم‌تراز با مفهوم آزاداندیشی نیست و تنها زیر مجموعه‌ای از این تعریف عام است. در ادامه این نوشتار، به تعریف دقیق‌تر هر واژه پرداخته شده است و نقاط اشتراک و تمایز نیز توضیح داده شده است. همچنین اسناد بالادستی نظیر آیین‌نامه وزارت علوم، نظام‌نامه و آیین‌نامه‌های هیات حمایت از کرسی‌های نظریه پردازی، نقد و مناظره و... مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

سیرات اجتماعی

در شیوه‌نامه
برگزاری
کرسی‌های
آزاداندیشی که
توسط وزارت
علوم منتشر
شده است،
کرسی‌های
آزاداندیشی
به سه دسته
تقسیم
شده‌اند، کرسی
نقد، کرسی
مطالبه‌گری و
کرسی مکتوب

ادعا در جمع کمیته‌ی داوران رد شود، در حالی که در کرسی‌های آزاد اندیشی فرد نمی‌خواهد نظریه جدید بدهد، حرفی که دیگران از قبل گفته‌اند را می‌خواهد تکرار کند. در این گفتگو ممکن است برخی حقایق روشن شود و برخی مطالب نفی ورد یا اثبات گردد.» بنابراین کرسی‌های آزاد اندیشی یعنی برگزاری نشست‌های گفتگو در حالی که کرسی‌های نظریه پردازی یعنی برگزاری نشست‌هایی برای رسیدن به یک نظریه‌ی نو و باز شدن گره‌ی فکری که تا به حال هیچ متفکری آن را باز نکرده است. حجت الاسلام والمسلمین محسن غرویان، استاد حوزه، در مورد تفاوت کرسی‌های آزاداندیشی با نظریه پردازی معتقد است که کرسی‌های آزاداندیشی با نظریه پردازی تفاوت ماهوی ندارد و ماهیت آن یکی است؛ بلکه آزاداندیشی مقدمه نظریه‌پردازی است، او معتقد است در کرسی‌ها نباید منطق، استدلال، هیجان و احساس بر تعقل و برهان غلبه داشته باشد، موضوعات و مباحث را نباید سیاسی کرد بلکه باید اجازه داده شود که افراد ایده‌های نو و جدید خود را در فضای علمی بیان کنند. در شیوه‌نامه برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی که توسط وزارت علوم منتشر شده است، کرسی‌های آزاداندیشی به سه دسته تقسیم

کرسی آزاداندیشی محفلی است برای گفتگوی آزادانه حول موضوعات مختلف اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی. محفلی که در آن حاکمیت فرهنگ آزاداندیشی محقق می‌گردد. کرسی آزاداندیشی به معنای ارائه و بیان دیدگاه و اندیشه‌های شخصی است، بدون اینکه نیاز به ارائه دیدگاه‌های متضاد داشته باشد. در این فرآیند، افراد می‌توانند بدون محدودیت، نظرات و اندیشه‌های خود را بیان کنند و به بحث و گفتگو پرداخته و با دیگران ارتباط برقرار کنند. حجت الاسلام والمسلمین علی اکبر رشاد ریاست پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در شماره ۸۹ مجله معارف، در خصوص کرسی‌های آزاداندیشی می‌نویسد که کرسی‌های آزاد اندیشی به نشست‌هایی اطلاق می‌شود که در آن افراد، اظهار نظرهای غیر متعارف خود را در حضور جمع نخبگانی ارائه می‌دهند، مادامی که بنا نیست مورد داوری قرار گیرند، بلکه مجال است برای ارائه نظرات مخالف و مغایر با نظرات شایع و رایج. همچنین در جای دیگر در خصوص جایگاه کرسی‌های آزاداندیشی، آن را به دو بخش علمی و ترویجی تقسیم می‌کند. او معتقد است کرسی‌های علمی، جلساتی هستند که برای دفاع و داوری راجع به یک نظر جدید، چه ایجابی و چه سلبی، تحت حمایت هیئت حمایت از کرسی‌های نظریه پردازی و در چارچوب فرآیند مصوب تشکیل می‌شود، که اگر تشکیل شد آثار حقوقی بر آن مترتب است؛ اما کرسی‌ها و اجلاس‌های ترویجی همان‌طور که از اسمش پیداست، صرفاً جنبه ترویجی دارد و بیش‌تر برای نشاط علمی و ایجاد فضای باز برای ارائه نظرات رقیب و مخالف و متفاوت تشکیل می‌شود و آثار حقوقی بر آن مترتب نیست. حجت الاسلام دکتر عبدالحسین خسروپناه، رئیس مؤسسه حکمت و فلسفه ایران، درباره تعریف و ویژگی‌های کرسی‌های آزاد فکری در دانشگاه‌ها و تفاوت بین کرسی‌های آزاد فکری، آزاد اندیشی و نظریه پردازی، معتقد است که «اصل کرسی‌های آزاد اندیشی خیلی موضوعیت دارد به طوری که کرسی‌های آزاد اندیشی چیزی غیر از کرسی‌های نظریه پردازی است. در کرسی‌های نظریه پردازی، یک صاحب نظریه می‌خواهد حرف جدیدی بزند و گره‌ی را باز کند و به تعبیری، علم را یک قدم جلو ببرد؛ درحالی که ممکن است این

شده‌اند، کرسی نقد، کرسی مطالبه‌گری و کرسی مکتوب. پیش از بررسی این دسته بندی، باید اشاره کرد که در تعریف نقد که در نظام‌نامه و آیین‌نامه‌های هیات حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره آورده شده است، نقد را «به هرگونه تلاش روش‌مند و منطقی که هدف از آن ارزیابی و سنجش نقاط ضعف و قوت یک نظریه، مکتب، وضعیت و... در جهت کمک به اصلاح و بهبود آن باشد»، اطلاق می‌کند. همچنین در بخش دیگری از همین متن نقد را «استقرای مستدل، متقن و مستند مجموعه‌ی محاسن و معایب یک مکتب، نظریه یا اثر علمی در مسیر ابطال یا تکمیل آن نظریه، با رعایت ادبیات رشته‌ی علمی مربوط و منطق و اخلاق نقد که از چارچوب نظری و ساختار علمی روشن برخوردار باشد»، تعریف می‌کند. با این توضیحات، کرسی نقد، شباهت زیادی به گفتگوی آزاد دارد. با این فرق که در این قالب، گفتگو حول نقد یک نظریه یا یک کتاب یا یک فیلم مشخص انجام می‌شود. به عنوان مثال از یک هفته قبل از برنامه، یک کتاب معرفی می‌شود، خلاصه‌ای از کتاب در اختیار همگان گذاشته می‌شود و در حین جلسه، دانشجویان این کتاب را نقد می‌کنند و به چالش می‌کشند. و یا اینکه یک فیلم پخش می‌شود و بعد از پخش فیلم، توسط خود دانشجویان نقد می‌شود. ویژگی اصلی این مدل علاوه بر تخصص تیتراژ شدن فضای گفتگو، ایجاد امکان نقد نظری رایج علمی در حوزه‌های مختلف علوم انسانی و دیگر حوزه‌ها می‌باشد. کرسی مطالبه‌گری، در این نوشتار، به عنوان یکی از ارکان اساسی که مثال آن در نظام جمهوری اسلامی، مشارکت مردم در حاکمیت است، شناخته می‌شود. این مشارکت مصادیق مختلفی دارد که یکی از آن‌ها حرف زدن و اظهار نظر درباره مسائل کشور است. کرسی مطالبه‌گری قالبی است جهت تحقق اهداف مذکور، در این مدل، موضوع کرسی، نقد عملکرد یکی از مسئولین دانشگاهی یا یکی از مسئولین کشور است. مدل سوم، کرسی مکتوب است، کرسی مکتوب انواع و اقسام بسیار متنوعی دارد که به صورت کلی در دو دسته عمومی و غیرعمومی تقسیم می‌شوند. در مدل‌های عمومی، مدل‌هایی هستند که در آن، همه می‌توانند اظهار نظر کنند. به طور مثال، دیوار جیغ که در این نمونه یک بورد، بنر سفید و... در محل عمومی قرار داده می‌شود و بالای آن یک سوال نوشته می‌شود. همه‌ی افراد می‌توانند بر روی این صفحه‌ی بزرگ نظر و پاسخ خود را بنویسند. مثال دیگر، برچسب‌های رنگی است، که سوال در یک بورد نوشته می‌شود و نظرات در برگه‌های جداگانه نوشته شده و چسبانده می‌شود. حالت دیگر، صندوق‌های نظرسنجی هستند. در این روش می‌توان یک سوال یا مساله را طرح کرد و در محل، یک صندوق قرار داد تا افراد پاسخ و نظر خود را درون آن بیندازند. سپس نظرات به نمایش گذاشته شود. این مدل دارای نظم و انسجام بیشتری خواهد بود. اما در مدل‌های غیرعمومی کرسی‌های مکتوب، همه‌ی افراد نمی‌توانند اظهار نظر کنند، بلکه تضارب آراء بین دو یا چند نفر خواهد بود، در مثالی از این

مدل می‌توان به نشریه اشاره کرد، به طوری که دویا چند نظر مقابل هم، در یک نشریه به طور مساوی مطلب می‌دهند و مخاطب در یک نشریه تمام نظرات را یکجا می‌بیند. کرسی‌های آزاد اندیشی در مفهوم با مناظره، تفاوت و البته تشابهی نیز دارد، لذا در استفاده از این کلمات باید نهایت دقت صورت گیرد. در توضیحات واژه مناظره در لغت‌نامه دهخدا آمده است که: «با هم نظر کردن، یعنی فکر کردن در حقیقت و ماهیت چیزی، با هم بحث کردن، (غیاث)، مجادله و نزاع با همدیگر و بحث با یکدیگر در حقیقت و ماهیت چیزی در این فرآیند.» مناظره به معنای بحث و گفتگویی است که دویا چند طرف در آن به صورت مستقیم با یکدیگر مواجه می‌شوند و دیدگاه‌ها و اندیشه‌های متضاد را بیان می‌کنند. اهداف اصلی مناظره شامل اثبات یا رد دیدگاه دیگران و یافتن دیدگاهی که به عنوان برترین و منطقی‌ترین می‌تواند شناخته شود، می‌باشد. بنابراین، تفاوت اصلی بین کرسی آزاداندیشی و مناظره در این است که در کرسی آزاداندیشی، افراد به صورت آزاد و بدون نیاز به بحث و گفتگو می‌توانند دیدگاه‌ها و اندیشه‌های خود را بیان کنند، در حالی که در مناظره، اهداف اصلی بحث و گفتگو و اثبات یا رد دیدگاه‌های متضاد است.

مناظره را می‌توان نوعی گفتمان عمومی توصیف کرد. این گفتمان معمولاً به شکل رقابت یا مسابقه‌ای کلامی و مستقیم میان دویا چند نفر شکل می‌گیرد که به صورت نوبتی و با توجه به محدودیت‌های زمانی به خصوص، طرفین از نقطه‌نظرهای خود دفاع می‌کنند. بنا به تعریف فرهنگ لغت انگلیسی آکسفورد، «مناظره مباحثه‌ای رسمی راجع به موضوعی به خصوص است که در جلسه‌ای عمومی یا در جمع قانون‌گذاران انجام می‌شود. در جریان این جلسات، نظرات مختلف به بحث گذاشته می‌شوند و همه چیز معمولاً با یک رای‌گیری به پایان می‌رسد.» مناظره رقابتی رسمی می‌تواند به شکل مسابقه‌ای با قوانین مشخص درآید که در بازه زمانی محدودی انجام می‌شود. از طرفی دیگر، طرفین مناظره می‌توانند به صورت تک‌نفره و یا تیمی در آن شرکت کنند. در یک مناظره عادی، دو یا چند تیم مختلف با گزاره و موضوعی واحد روبه‌رو هستند که راجع به آن گفتگو می‌کنند. هر تیم از مدت‌زمانی مشخص برخوردار است تا بحث‌های مورد نظرش را آماده کند. یک مناظره صحیح در چارچوبی ساختارمند بی‌آنکه وقفه‌ای در ارائه افراد شرکت‌کننده ایجاد کند، به شرکت‌کنندگان اجازه مشارکت و بیان نقطه‌نظرهای خود را می‌دهد.

در نظام‌نامه و آیین‌نامه‌های هیات حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره، در تعریف مناظره آمده است که، «هرگونه مباحثه رودررو، روشمند و منطقی میان دو صاحب‌نظر که به گونه‌ای نقادانه دیدگاه‌ها و نظریات یکدیگر را درباره موضوعی خاص به چالش می‌کشند تا در نهایت دیدگاه برتر به نحو مسالمت‌آمیز تفوق یابد، مناظره گفته می‌شود.» همچنین در جای دیگری از این آیین‌نامه آمده است که مناظره، «به نقد رودررو و شفاهی دو صاحب‌نظر درباره‌ی دو مکتب، نظریه، و... اطلاق می‌شود که از تمامی مختصات نقد علمی برخوردار باشد.» در حالی که گفتگو،

«به هر گونه مباحثه روش‌مند و منطقی میان دو یا تعداد زیادی از افراد درباره موضوعی خاص با هدف کسب آگاهی از دیدگاه‌های یکدیگر و رفع سوء تفاهمات، اطلاق می‌شود.» با این تعاریف می‌توان اینگونه برداشت کرد که اکثر مناظرات یک طرف «مثبت» دارد که در صدد وکالت نتیجه‌گیری و تصمیمی به خصوص و حمایت از آن است، و در سوی دیگر آن، طرف «منفی» یا «اپوزیسیون» قرار می‌گیرد که با تصمیم و نتیجه‌گیری مورد نظر مخالف است.

روش‌های بنیادین مناظره بر مبنای فاکتورهای مختلفی مانند ساختار، محدودیت زمانی سخنرانی‌ها، ترتیب سخنرانی‌ها و همین‌طور نحوه بیان نقطه نظرها، متمایز از یکدیگر است، به بیانی دیگر، مناظره گستره وسیعی از سناریوهای مختلف را شامل می‌شود. در مجموع اینگونه می‌توان جمع بندی کرد که مناظره، رویدادی بسیار رایج در محیط‌های اجتماعی، سیاسی و آموزشی به حساب می‌آید. اگرچه موضوعات مورد بحث در مناظره می‌توانند حول هر محوری تمرکز کند، اما اکثر مناظرات پیرامون موضوعاتی بحث‌برانگیز پیش می‌روند که نظر مخاطبان را نیز به خود جلب کند. از جمله مثال‌های مناظراتی می‌توان به مناظرات ریاست جمهوری و همچنین مناظرات پارلمانی اشاره کرد. در این گفتگوها، هیچ یک از طرفین در صدد تغییر دادن نظرات دیگری بر نمی‌آیند، بلکه تلاش بر این است که با استفاده از مهارت‌های سخنوری و منطق، نظر مخاطبان و رای‌دهندگان تغییر کند. این ویژگی باعث تمایز بین کرسی آزاداندیشی و مناظره و همچنین مناظره و مذاکره می‌باشد. اساساً تفاوت مناظره و مذاکره، همین حضور اشخاص ثالث در تمام فرایند و رای‌گیری از آن‌ها است. با این حال هر سه مفهوم کرسی آزاد اندیشی، مناظره و مذاکره، فرآیندهای مختلفی هستند که در ارتباط با بیان دیدگاه‌ها و اندیشه‌ها ارتباط دارند. در مناظره، موضوع گفتگو، یک موضوع دوقطبی است که بین دو موضع، مورد بحث و واکاوی قرار می‌گیرد. هر طرف از مناظره می‌تواند یک نفر یا چند نفر باشد. باید دقت داشت که این دو قطبی شدن، اخلاق و منطق حاکم بر جلسه را تحت الشعاع قرار ندهد. در این برنامه به دلیل اینکه افراد بحث‌کننده محدود هستند، بحث‌ها بهتر شکل می‌گیرد و کیفیت گفتگو بالاتر خواهد بود.

مذاکره، به گفتگوی استراتژیک پیرامون موضوعی که طرفین به دنبال حصول رضایت و نتیجه هستند گفته می‌شود. در جریان مذاکره، هر یک از طرفین در صدد هستند که شرایط خود را برای طرف مقابل تشریح و به صورت متقابل، شرایط دیگری را درک کنند. مذاکره معمولاً نیازمند مقداری بده و بستان است و همین

در کرسی آزاداندیشی، افراد به صورت آزاد و بدون نیاز به بحث و گفتگو می‌توانند دیدگاه‌ها و اندیشه‌های خود را بیان کنند، در حالی که در مناظره، اهداف اصلی بحث و گفتگو اثبات یا رد دیدگاه‌های متضاد است

باعث می‌شود به جای دستیابی به توافقی برد-برد، معمولاً یک طرف در جایگاهی پیروزتر از دیگری قرار بگیرد.

هنگام شرکت در جلسه مذاکره، تمام طرفین حاضر سعی می‌کنند از مباحثه دوری کنند و در عوض با استفاده از اصول زبان بدن مذاکره و جلب اعتماد مخاطب، امکان دستیابی به توافقی قابل پذیرش برای همه، مهیا شود. مذاکره به اشکال بسیار متنوعی رقم می‌خورد. برای مثال ممکن است خریدار یک محصول به مذاکره با فروشنده بپردازد، کارمند به مذاکره برای حقوق با کارفرمای خود مشغول شود و حتی دولت دو یا چند کشور در جایی گرد هم آمده و بر سر موضوعاتی کلان مذاکره کنند. جریان اکثر مذاکرات این‌طور پیش می‌رود که دو طرف با منافع گوناگون، دور یک میز می‌نشینند و سعی می‌کنند از طریق سازش‌گری و حل تعارض، نتیجه‌ای قابل پذیرش برای همه رقم بزنند. یک طرف جایگاه و پیشنهاد خود را مشخص می‌کند و طرف دیگر هم یا این پیشنهاد و شروط را می‌پذیرد یا شروع به مقابله می‌کند. این فرایند آنقدر ادامه می‌یابد تا هر دو طرف به توافق نظر برسند. پیش از شروع مذاکره و همین‌طور در حین آن، مشارکت‌کنندگان سعی می‌کنند تا جای ممکن اطلاعات بیشتری راجع به طرف مقابل خود به دست بیاورند. برای مثال می‌توان به شناسایی نقاط قوت و ضعف طرف مقابل، برنامه‌ریزی برای مقابله با جایگاه او و همین‌طور آماده‌سازی نقطه‌نظرهای متقابل برای بحث‌های بالقوه مشغول شد. مدت‌زمان مورد نیاز برای مذاکره، ارتباطی کاملاً مستقیم به شرایط دارد. برخی مذاکرات ظرف تنها چند دقیقه به پایان می‌رسند، اما در سناریوهای پیچیده‌تر، این مدت‌زمان می‌تواند به درازای چندین ماه باشد. برای مثال فروشنده و خریدار ممکن است چند دقیقه یا چند ساعت بر سر قیمت یک اتومبیل مذاکره کنند. اما دولت‌های دو یا چند کشور نیازمند چند ماه یا چند سال خواهند بود تا به توافقی قابل قبول برای تمام طرفین دست پیدا کنند.

در بررسی تفاوت‌های مناظره و مذاکره، اگرچه در هر دو، طرفین حاضر با استفاده از تکنیک‌های فن بیان در صدد برطرف‌سازی تعارض برمی‌آیند، اما تفاوت‌هایی بنیادین میان این دو وجود دارد که مسیری کاملاً متفاوت برای گفتگوها رقم می‌زنند. مناظره معمولاً برای مباحثه بر سر باورها و نظرات متعارض اتفاق می‌افتد، اما مذاکره راجع به برطرف‌سازی تعارض‌های موجود در اهداف یا منافع است. از سوی دیگر، این موضوع به صورت عمومی پذیرفته شده است که مناظره‌ها باید از قواعد و هنجارهای به‌خصوصی پیروی کنند. اما مذاکره و چانه‌زنی کاملاً راجع به تبادل امتیاز و استفاده تاکتیکی از اهرم‌های قدرت است، بنابراین موضوعی فراتر از تلاش صرف برای متقاعدسازی دیگری در یک بحث به حساب می‌آید. در برخی از موارد، تمیز دادن مناظره و مذاکره از یکدیگر دشوار می‌شود؛ مثلاً زمانی که مذاکره‌کنندگان سعی می‌کنند با استفاده از تکنیک‌هایی، طرف مقابل را متقاعد سازند یا زمانی که هدف از برگزاری مذاکره، به دست آوردن پذیرش و اقبال عمومی است. چنین مثال‌هایی نشان می‌دهند که نمی‌توان مناظره و مذاکره را دو مفهوم کاملاً متفاوت و مستقل از یکدیگر در نظر گرفت. مناظرات معمولاً فضا را دو قطبی کرده و شکلی تثبیت‌شده به جایگاه هریک از طرفین می‌دهند و گاهی هم نتیجه‌ای جز نارضایتی و گله‌مندی هر دو طرف ندارد. این شکل از مباحثات می‌توانند با برانگیختن احساسات به شکلی شخصی درآمده و بالا بگیرند. در واقع این گفتگوها معمولاً صفر و یکی هستند، یک طرف باید ببازد تا طرف دیگر پیروز باشد. مذاکره اما راجع به دستیابی به توافقی برد-برد است. در نهایت مذاکره را می‌توان به یک پل میان دو طرف حاضر در جلسه تشبیه کرد که بر ستون‌هایی از جنس سازش‌گری بنا می‌شود. مذاکره‌کنندگان زمینی مشترک پیدا می‌کنند و تا جای ممکن دست به سازش می‌زنند تا اهدافی را برآورده سازند، نتیجه آن که اگر هدف، دستیابی به راه‌کاری برای حل یک مشکل است، مذاکره جایگاه پیدا می‌کند.

مناظره معمولاً
برای مباحثه بر
سر باورها و نظرات
متعارض اتفاق
می‌افتد، اما مذاکره
راجع به برطرف‌سازی
تعارض‌های موجود
در اهداف یا منافع
است

چطور مناظره به ما کمک می‌کند تا بشنویم و شنیده شویم

استدلال درست

هادی منتظری

مدیر مرکز ملی گفت‌وگو، مناظره و آزاداندیشی سازمان دانشجویان جهاد دانشگاهی

همراهی می‌کند و به همه چیز از سیاست‌های افراطی گرفته تا هوش مصنوعی می‌پردازد. سئو ادعا می‌کند، مناظره‌ای که در آن طرف‌ها با حسن نیت استدلال‌های خود را مطرح کنند، اثرات سوء اختلاف نظر خنثی می‌شود و بدون شک می‌تواند زندگی روزمره ما را غنی کند. در واقع، این استدلال‌های خوب برای شکوفایی جامعه ضروری است، و در زمانی که عیب‌جویی و سوءظن همه جا وجود دارد و فضای گفت‌وگو و هم‌اندیشی ما از پویایی مطلوب دور به نظر می‌رسد، مهم‌تر از همیشه است.

بوسئو، نویسنده کره‌ای، تاکنون دو مرتبه در مسابقات قهرمانی جهان مناظرات دانشجویی و دانش‌آموزی به مقام قهرمانی دست پیدا کرده است و علاوه بر آن، سابقه دو دوره مربی‌گری تیم مناظره دانشجویان دانشگاه هاروارد را نیز بر عهده داشته است.

مرکز ملی گفت‌وگو، مناظره و آزاداندیشی در راستای اهداف بلند مدت خود، آموزش گفت‌وگوی علمی درست و اصولی و به دور از جدل، در کنار اجرای برنامه‌های ترویجی، در طول سالیان گذشته اقدام به تولید محتواهای آموزشی نموده است که ترجمه کتاب «استدلال درست» نمونه‌ای از این اقدامات است.

این کتاب اولین ترجمه به زبان فارسی از کتاب «Good Arguments» نوشته بوسئو است. سئو در این کتاب شرح مبسوطی از اصول مناظره را به دست می‌دهد و از رهگذر این آموزش‌ها، نشان می‌دهد که تا چه میزان فنون مناظره و توانایی در صحیح استدلال کردن، می‌تواند در زندگی فردی مثمرتر واقع شود.

سئو با ارائه بینش‌هایی از استراتژی‌ها، ساختار و تاریخچه مناظره، مهارت‌های آن را به خوانندگان می‌آموزد و با انجام این کار نشان می‌دهد که افراد چگونه می‌توانند ارتباط خود را با دوستان، خانواده و همکارانشان نیز بهبود بخشند. او خوانندگان را در یک ماجراجویی فکری هیجان‌انگیز به خرده فرهنگ جالب و درخشان مناظره

ترکیب آم

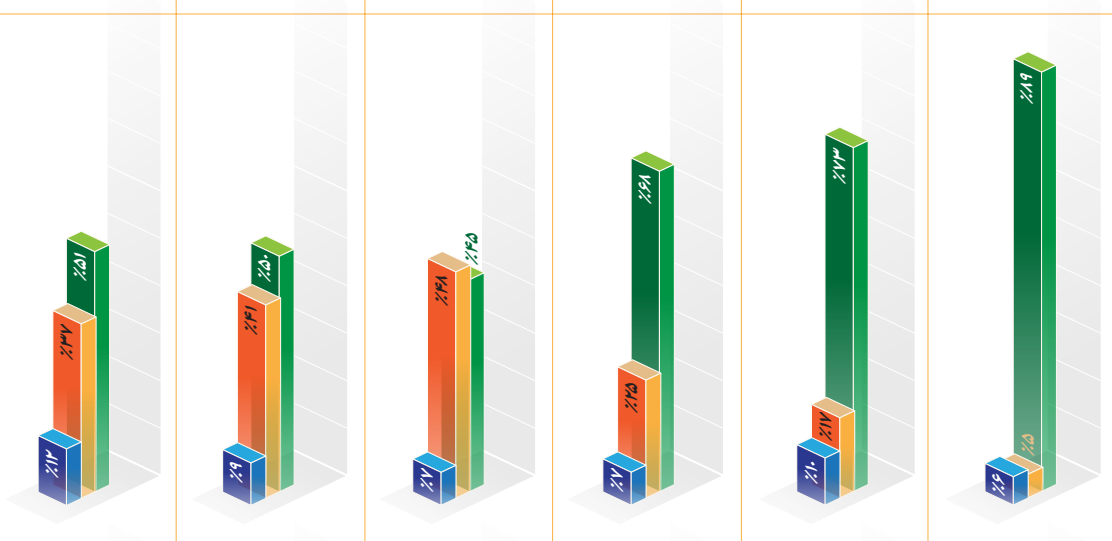
ترکیب جنسیتی

آقایان
خانمها

ترکیب رشته تحصیلی

علوم انسانی
فنی و مهندسی
پزشکی و علوم پایه
هنر

ترکیب مقطع تحصیلی

کارشناسی
کارشناسی ارشد
دکتری
کاردانی

ازی دوره مسابقات

نتایج پژوهش آماری درباره مسابقات مناظره

پژوهش‌های آماری در تمام حوزه‌های علمی از اهمیت بالایی برخوردارند. این پژوهش‌ها با ارائه داده‌ها و تحلیل‌های دقیق، به شناسایی الگوها، روندها و روابط پیچیده کمک می‌کنند و بر پایه‌ای علمی، امکان تصمیم‌گیری‌های آگاهانه و مبتنی بر شواهد را فراهم می‌آورند. از تحلیل داده‌های پزشکی برای بهبود روش‌های درمانی گرفته تا بررسی‌های آماری در علوم اجتماعی برای درک بهتر رفتارهای انسانی، همه و همه نشان‌دهنده نقش بی‌بدیل پژوهش‌های آماری در پیشبرد علم و دانش هستند.

در حوزه برگزاری مسابقات مناظره دانشجویان ایران، این تحقیقات با تحلیل دقیق داده‌ها و نتایج نظرسنجی‌ها، امکان شناسایی نقاط قوت و ضعف شرکت‌کنندگان و نحوه برگزاری مسابقات را فراهم می‌آورند. در این پژوهش که به صورت مصاحبه‌نخبگانی با اساتید دانشگاهی با سابقه چندین دوره داوری در مسابقات مناظره و همچنین کارشناسان و مدیران اجرایی این رویداد ملی صورت گرفته است، نظرات و تجربیات این افراد به دلیل تخصص و آگاهی عمیق از روند مسابقات، در ادامه این نوشتار ارائه شده است.

مسابقات خواهند داشت. این امر نه تنها به افزایش رضایت شرکت‌کنندگان منجر می‌شود، بلکه انگیزه بیشتری برای شرکت در مسابقات آینده ایجاد می‌کند. بنابراین، پژوهش‌های آماری با ارائه داده‌ها و تحلیل‌های قابل اعتماد، بستری برای بهبود مستمر و ارتقای کیفیت مناظره‌ها فراهم می‌آورند، که در نهایت به نفع تمامی شرکت‌کنندگان و جامعه علمی خواهد بود. به طوری کلی نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که شرکت‌کنندگان تسلط بالایی بر موضوعات فرهنگی دارند، اما در زمینه‌های محیط زیستی و اقتصادی نیاز به آموزش بیشتری وجود دارد. همچنین، حضور داوران دانشجویی با تجربه می‌تواند به بهبود کیفیت مناظره‌ها کمک کند. برگزاری مسابقات به صورت متمرکز و با تعداد بیشتری از شرکت‌کنندگان در مرحله کشوری می‌تواند به افزایش رقابت و بهبود کیفیت مناظره‌ها کمک کند. همچنین، اهمیت بالای موضوعات اجتماعی و محیط زیستی در انتخاب گزاره‌های مناظره نشان‌دهنده نیاز جامعه به بررسی و حل این مسائل است. در ادامه این گزارش، با ارائه چارتهای و تحلیل‌های دقیق، نتایج پژوهش به تفصیل مورد بررسی قرار گرفته است.

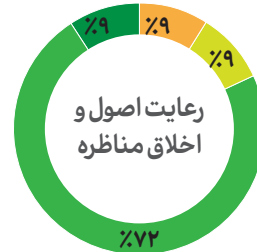
این اطلاعات به برگزارکنندگان مسابقات کمک می‌کند تا با بهبود زیرساخت‌ها، تغییر در روش‌های ارزیابی، و ارتقای کیفیت گزاره‌های مناظرات، تجربه‌ای بهتر و منصفانه‌تر برای تمامی شرکت‌کنندگان فراهم کنند. اهمیت این پژوهش تنها به برگزارکنندگان محدود نمی‌شود؛ بلکه برای خود شرکت‌کنندگان نیز بسیار ارزشمند است. با دسترسی به نتایج این پژوهش، شرکت‌کنندگان می‌توانند درک عمیق‌تری از عملکرد خود و دیگران به دست آورند. این نتایج به آن‌ها نشان می‌دهد که در چه حوزه‌هایی نیاز به بهبود دارند و می‌توانند با تمرکز بر این حوزه‌ها، مهارت‌های خود را تقویت کنند. به عنوان مثال، اگر نتایج نشان دهد که تسلط بر موضوعات اقتصادی در میان شرکت‌کنندگان ضعیف است، آنان می‌توانند با مطالعه و تمرین بیشتر در این حوزه، عملکرد خود را بهبود بخشند. علاوه بر این، این تحقیقات می‌توانند به شفافیت و اعتماد بیشتر در روند برگزاری مسابقات کمک کنند. شرکت‌کنندگان با آگاهی از اینکه ارزیابی‌ها و داوری‌ها بر اساس داده‌های آماری و تحلیل‌های علمی صورت می‌گیرد، اعتماد بیشتری به نتایج

تحلیل نتایج نظرسنجی اول

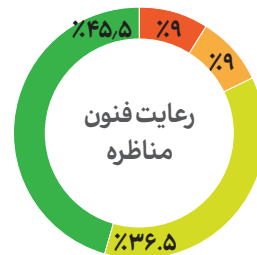
نتایج نظرسنجی دوم نشان می‌دهد که تسلط نسبی گروه‌های شرکت کننده در مسابقات، در کدام موضوعات بیشتر است. شرکت کنندگان در مسابقات بیشترین تسلط را بر موضوعات فرهنگی دارند، این امر ممکن است به دلیل فراوانی مباحث فرهنگی در برنامه‌های آموزشی و اجتماعی باشد. همچنین، موضوعات سیاسی نیز با اهمیت بالایی در رتبه دوم قرار گرفته‌اند که نشان دهنده علاقه و آگاهی نسبی شرکت کنندگان به مسائل سیاسی است. تسلط نسبی به موضوعات دانشگاهی در رتبه سوم قرار دارد و نشان دهنده دانش تخصصی شرکت کنندگان در این حوزه است، در حالی که موضوعات اجتماعی در رتبه چهارم قرار گرفته‌اند که بیانگر آگاهی و تسلط کمتر به مسائل اجتماعی نسبت به حوزه‌های قبلی است. موضوعات محیط زیست در رتبه پنجم و موضوعات اقتصادی در رتبه ششم قرار دارند که نشان دهنده نیاز به افزایش آگاهی و مطالعه بیشتر در این حوزه‌ها است.

از سوی دیگر، در ارزیابی اهمیت موضوعات برای انتخاب گزاره‌های مسابقه مناظره، موضوعات اجتماعی بالاترین رتبه را به خود اختصاص داده‌اند. این اهمیت بالای موضوعات اجتماعی نشان دهنده نگرانی‌ها و مسائل اجتماعی روزمره‌ای است که نیاز به بحث و بررسی دارند. موضوعات محیط زیست نیز در رتبه دوم اهمیت قرار دارند که بازتابی از نگرانی‌های جامعه جهانی و داخلی درباره تغییرات اقلیمی، آلودگی و پایداری محیط زیست است. اهمیت موضوعات اقتصادی در رتبه سوم بیانگر دغدغه‌های جامعه درباره مسائل اقتصادی نظیر بیکاری، تورم و رشد اقتصادی است. مسائل سیاسی نیز در رتبه چهارم قرار دارند که نشان دهنده نیاز به آگاهی و مشارکت بیشتر در امور حکومتی و سیاست‌گذاری‌ها است. موضوعات فرهنگی با وجود تسلط بالای شرکت کنندگان بر آن‌ها، در رتبه پنجم

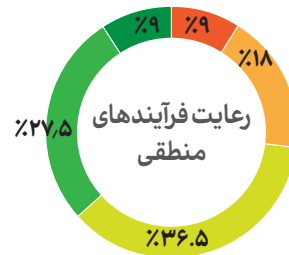
رعایت اصول و اخلاق مناظره نظیر رعایت ادب و احترام به دیدگاه مخالف، عدم بزرگنمایی و... بین شرکت کنندگان چگونه است؟

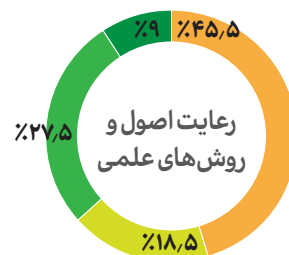
رعایت فنون مناظره، نظیر بلاغت، فن بیان، مدیریت و خلاصه سازی مطالب با توجه به زمان بین شرکت کنندگان چگونه است؟

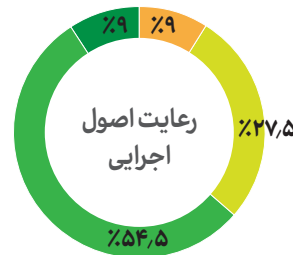
رعایت فرآیندهای منطقی، نظیر رعایت چارچوب مناظره و دوری از مغالطه بین شرکت کنندگان چگونه است؟

رعایت اصول و روش‌های علمی، نظیر استفاده از منابع، آمار، پاسخگویی مستدل و... بین شرکت کنندگان چگونه است؟

رعایت اصول اجرایی نظیر استفاده درست از بدن و بیان جهت انتقال تاثیرگذار دیدگاه بین شرکت کنندگان چگونه است؟

- بسیار ضعیف
- ضعیف
- متوسط
- خوب
- خیلی خوب

کیفیت مناظره‌ها و افزایش مشارکت و آگاهی عمومی منجر شود. برای جلب توجه و افزایش مشارکت، پیشنهاد می‌شود تعادلی بین موضوعات تخصصی دانشگاهی و مسائل عمومی ایجاد شود. تقویت برنامه‌های آموزشی و ترویجی در زمینه محیط زیست و اقتصادی نیز می‌تواند به بهبود تسلط شرکت‌کنندگان در این حوزه‌ها کمک کند، مانند برگزاری مسابقات تخصصی مناظره یا مسابقات موضوعی.

اهمیت قرار گرفته‌اند که ممکن است به دلیل تمرکز بیشتر بر مسائل عملی و روزمره جامعه باشد. در نهایت، موضوعات دانشگاهی در رتبه آخر قرار دارند که نشان‌دهنده اهمیت کمتر این موضوعات برای مناظره‌ها است. اهمیت بالای مسائل اجتماعی در انتخاب گزاره‌های مناظره نشان‌دهنده نیاز جامعه به بررسی و حل مسائل اجتماعی مانند حقوق شهروندی، عدالت اجتماعی و رفاه عمومی است. توجه به این نکات می‌تواند به بهبود

به ترتیب، تسلط نسبی شرکت‌کنندگان در کدام موضوعات بیشتر است؟ (لطفاً رتبه‌بندی کنید از ۱ به معنای بیشترین تا ۶ به معنای کمترین)

به ترتیب، اهمیت کدام موضوعات را برای انتخاب گزاره مسابقه مناظره بیشتر می‌دانید؟ (لطفاً رتبه‌بندی کنید از ۱ به معنای بیشترین تا ۶ به معنای کمترین)

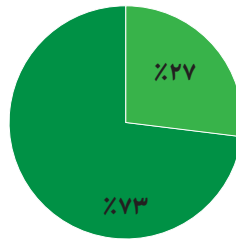
در این نظرسنجی، نتایج نشان می‌دهد که شرکت‌کنندگان در مناظره‌ها بیشترین تسلط را بر موضوعات فرهنگی دارند و معتقدند که این مسابقات باید فرصتی برای تقویت مهارت‌های ارتباطی و تحلیلی دانشجویان باشد. همه شرکت‌کنندگان در این پژوهش با این موضوع که مسابقات مناظرات دانشجویان باید فرصتی برای تقویت مهارت‌های ارتباطی و تحلیلی دانشجویان باشد، موافق یا بسیار موافق بودند که نشان‌دهنده اهمیت بالای تقویت این مهارت‌ها در میان دانشجویان است. در زمینه ارزیابی معیارهای انتخاب برندگان، بیش از ۹۰ درصد از شرکت‌کنندگان این معیارها را کافی و منصفانه ارزیابی کرده‌اند.

در زمینه ارزیابی عملکرد داوران و اساتید، ۷۳ درصد از شرکت‌کنندگان موافق بودند که این ارزیابی‌ها به درستی انجام می‌شود، با این حال، همچنان نیاز به بهبود در این زمینه وجود دارد تا همه شرکت‌کنندگان رضایت کامل داشته باشند. همچنین، بیش از ۸۰ درصد از شرکت‌کنندگان موافق یا خیلی موافق بودند که برگزاری مسابقات به صورت متمرکز و با تعداد بیشتری از شرکت‌کنندگان در مرحله کشوری می‌تواند مفید باشد. این امر می‌تواند به افزایش رقابت و بهبود کیفیت مناظره‌ها کمک کند.

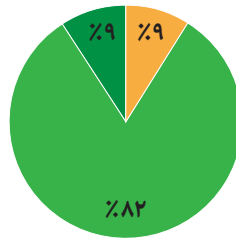
یکی دیگر از نتایج قابل توجه، اهمیت طراحی گزاره‌ها به صورت مهارت‌محور به جای محتوا محور است که توزیع نظر شرکت‌کنندگان در این پژوهش به صورت نرمال بود، به طوری که اولویتی بین مهارت محور یا محتوا محور بودن گزاره‌ها وجود ندارد و هر دو موضوع به صورتی یکسان از درجه اهمیت برخوردارند. همچنین، حضور داوران دانشجویی با تجربه شرکت در مراحل نهایی مسابقات مورد استقبال بیش از ۸۰ درصد از شرکت‌کنندگان قرار گرفته است که نشان‌دهنده اعتماد به تجربیات دانشجویان است. علاوه بر این، طرح گزاره‌های تخصصی می‌تواند به افزایش آگاهی دانشجویان کمک کند که بیش از ۹۰ درصد از شرکت‌کنندگان با این موضوع موافق بودند.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات

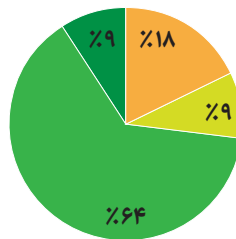
با توجه به نتایج این سه نظرسنجی، می‌توان نتیجه گرفت که برای بهبود کیفیت مناظره‌ها باید به تقویت مهارت‌های ارتباطی و تحلیلی دانشجویان توجه ویژه‌ای شود. همچنین، برگزاری مسابقات به صورت متمرکز و با تعداد بیشتری از شرکت‌کنندگان در مرحله کشوری می‌تواند به افزایش رقابت و کیفیت مناظره‌ها کمک کند. از طرف دیگر، حضور داوران دانشجویی با تجربه می‌تواند به بهبود نتایج و افزایش رضایت شرکت‌کنندگان منجر شود. در نهایت، توجه به موضوعات اجتماعی، محیط زیستی و اقتصادی در انتخاب گزاره‌های مناظره ضروری است تا نیازهای جامعه به طور کامل منعکس شود و دانشجویان بتوانند با افزایش آگاهی و تسلط بر این موضوعات، به بهبود وضعیت جامعه کمک کنند. به‌طور کلی نتایج نشان می‌دهد که مسایل اجتماعی، محیط زیستی و اقتصادی زیادی وجود دارد که نیاز به بررسی، مباحثه و هم‌فکری جهت ارایه راه‌حل‌های کاربردی است.

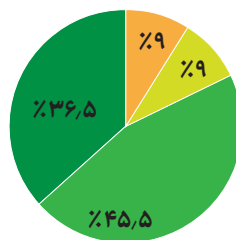
چه میزان معتقدید که مسابقات مناظرات دانشجویان باید فرصتی برای تقویت مهارت‌های ارتباطی و تحلیلی دانشجویان باشد؟

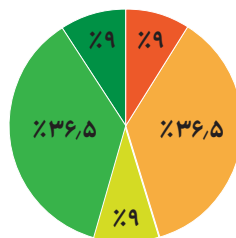
چه میزان معتقدید معیارهایی که برای انتخاب برندگان در مسابقات مناظرات استفاده می‌شود، کافی و منصفانه است؟

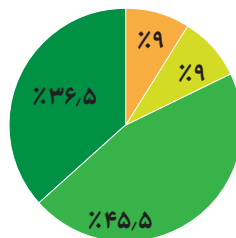
چه میزان معتقدید که ارزیابی عملکرد داوران و اساتید در مسابقات مناظرات به درستی انجام می‌شود؟

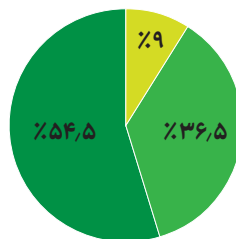
چه میزان با برگزاری مسابقات به صورت متمرکز و تعداد بیشتر شرکت‌کنندگان در مرحله کشوری موافق/ مخالف هستید؟

طراحی گزاره‌ها باید به نوعی باشد که بیشتر مهارت محور باشد تا محتوا محور.

چه میزان با حضور داوران دانشجویی که سابقه حضور در فینال مسابقات مناظرات را دارند، موافق هستید؟

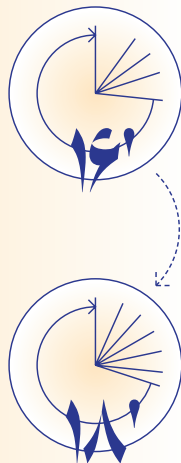
طرح گزاره در موضوعات تخصصی باعث افزایش آگاهی دانشجویان در آن حوزه خواهد شد.

- بسیار مخالفم
- مخالفم
- نظری ندارم
- موافقم
- بسیار موافقم

مروری بر دوازدهمین دوره مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران

مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران توسط سازمان دانشجویان جهاد دانشگاهی در سال ۱۳۹۱ آغاز شد و اکنون، پس از برگزاری ۱۱ دوره با شرکت ۳۳۶۴ گروه دانشجویی از دانشگاه‌های سراسر کشور، در دوره دوازدهم به مرحله کشوری رسیده است.

هر مسابقه مناظره در قالب رقابت دوگروه چهار نفره، متشکل از دو عضو سخنران و دو عضو محقق، بر سر یک گزاره معین برگزار می‌شود. در ۱۱ دوره پیشین، در هر مناظره که ۳۲ دقیقه به طول می‌انجامد، اعضای سخنران هر گروه در فواصل زمانی معینی (یک زمان ۶ دقیقه‌ای، دو زمان ۳ دقیقه‌ای، یک زمان ۴ دقیقه‌ای) به تناوب به طرح بحث و استدلال، سؤال از گروه رقیب، و نتیجه‌گیری می‌پرداختند. اما در این دوره از مسابقات، به منظور افزایش وجه جدلی مناظره، با اعمال تغییراتی در آیین‌نامه مسابقات، تعداد زمان‌های سخنرانی از ۴ به ۶ افزایش یافت. به این ترتیب سخنرانان هر تیم از این پس در یک زمان ۴ دقیقه‌ای، چهار زمان ۳ دقیقه‌ای و یک زمان ۲ دقیقه‌ای به ایراد سخن می‌پردازند.

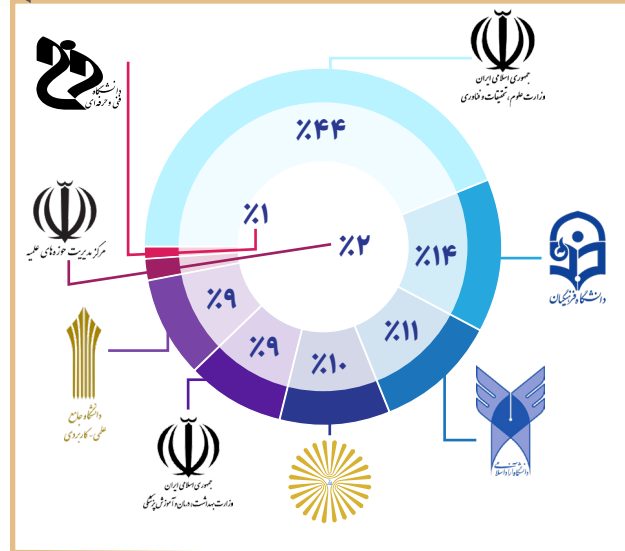

۱۶۹۹۲

با احتساب مرحله استانی/دانشگاهی دوازدهمین دوره مسابقات ملی مناظره دانشجویان، در مجموع دوازده دوره ۴۲۴۸ تیم دانشجویی و ۱۶۹۹۲ دانشجو در این مسابقات حضور پیدا کرده‌اند.

از دیگر اقداماتی که جهت ارتقای سطح کیفی مناظرات در این دوره از مسابقات انجام شد، طراحی بخشی در بانک گزاره‌ها تحت عنوان «گزاره‌های طلایی» است. از مجموع ۱۲۷ گزاره در این دوره، ۲۹ گزاره به عنوان گزاره طلایی، به سبب اشاره به مسائل روز کشور طراحی و در اختیار واحدهای برگزارکننده سراسر کشور قرار گرفت. گزاره‌های دوره دوازدهم مسابقات در مرحله استانی/دانشگاهی در محورهای **اقتصاد، سیاست داخلی و خارجی، فرهنگی و اجتماعی، محیط زیست، علم و فناوری** و دو محور ویژه «انتخابات مجلس شورای اسلامی» و «شعار سال ۱۴۰۲: مهار تورم، رشد تولید» تدوین شده است. همچنین محورهای ویژه گزاره‌های تدوین شده برای مرحله کشوری، «آرمان فلسطین و تحولات منطقه» و «شعار سال ۱۴۰۳: جهش تولید با مشارکت مردم» تعیین شد. در دوازدهمین دوره مسابقات مناظره در مجموع (مرحله استانی/دانشگاهی، پلی‌آف و مرحله کشوری) بیش از ۹۵۰ مناظره برگزار شده است.

همچنین در این دوره از مسابقات بر خلاف دوره‌های پیشین که مسابقات در ۳ سطح استانی، منطقه‌ای و کشوری برگزار می‌شد، مسابقات در دو مرحله استانی و کشوری برگزار می‌شود. این تغییر به جهت فراهم آوردن فرصتی بهتر برای تیم‌های شرکت‌کننده در استان‌های سراسر کشور برای حضور در مرحله کشوری و بهره‌برداری بهینه‌تر از نظرات و ایده‌های مختلف اعمال شد. لازم به ذکر است دوره دوازدهم، نخستین دوره‌ای از مسابقات است که پس برداشته شدن محدودیت‌های کرونایی به طور کامل به صورت حضوری برگزار می‌شود.

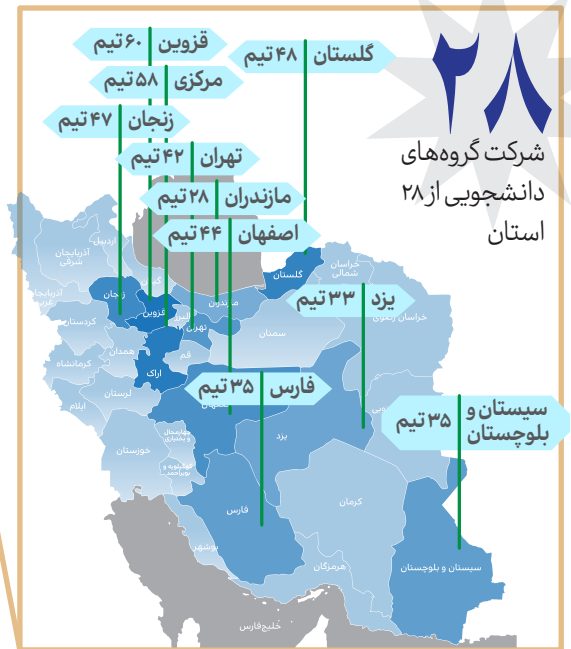

بیشترین استقبال از مسابقات مناظره در این دوره مربوط به دانشجویان دانشگاه‌های وزارت علوم، فناوری و تحقیقات است که ۴۴٪ از شرکت‌کنندگان مسابقات را تشکیل می‌دهند. در رتبه‌های بعدی، ۱۴٪ شرکت‌کنندگان از دانشگاه‌های فرهنگیان، ۱۱٪ از دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۰٪ از دانشگاه‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ۹٪ از دانشگاه‌های پیام نور، ۹٪ از دانشگاه‌های علمی-کاربردی، ۲٪ از حوزه‌های علمی و ۱٪ از دانشگاه‌های فنی حرفه‌ای در مسابقات مناظره حضور یافتند.

دانشجویان مقطع کارشناسی با تشکیل ۷۹٪ شرکت‌کنندگان این دوره از مسابقات بیشترین حضور را رقم زدند. دانشجویان کارشناسی ارشد ۸٪، دانشجویان دکتری ۷٪ و دانشجویان کاردانی نیز ۶٪ مناظره‌کنندگان این دوره بودند. شایان ذکر است، ۵۶٪ شرکت‌کنندگان در مسابقات این دوره را آقایان و ۴۴٪ را خانم‌ها تشکیل می‌دهند.

سهم دانشجویان رشته‌های علوم انسانی در مسابقات مناظره این دوره ۶۱٪، رشته‌های مهندسی و علوم پایه ۲۷٪، رشته‌های علوم پزشکی ۱۱٪ و رشته‌های هنر ۱٪ بود.

در مرحله کشوری دوازدهمین دوره مسابقات مناظره دانشجویان ایران ۶۴ گروه دانشجویی برگزیده مرحله استانی، در جدول کشوری با یکدیگر به رقابت می‌پردازند و در نهایت دوازدهمین دوره مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران با معرفی قهرمان ملی مسابقات به کار خود پایان می‌دهد.

شرکت گروه‌های دانشجویی از ۲۸ استان

مرحله استانی دوازدهمین دوره مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران با مشارکت و همراهی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری پس از برگزاری آیین افتتاحیه در ۲۵ مهر ۱۴۰۲ و انتشار فراخوان این مسابقات در دانشگاه‌های سراسر کشور آغاز شد. این مرحله از مسابقات که تا فروردین ۱۴۰۳ ادامه داشت، با شرکت ۸۸۴ گروه دانشجویی از ۲۸ استان با همکاری ۳۸ واحد جهاد دانشگاهی پیگیری شد، که در مقایسه با ۳۸۷ گروه شرکت‌کننده در دوره قبلی، حدود ۱۳۰٪ افزایش یافته است. بیشترین تعداد گروه دانشجویی در مسابقات واحدهای قزوین با ۶۰ تیم، مرکزی با ۵۸ تیم، گلستان با ۴۸ تیم، زنجان با ۴۷ تیم، دانشگاه صنعتی اصفهان با ۴۴ تیم، دانشگاه تهران ۴۲ تیم، فارس و سیستان و بلوچستان با ۳۵ تیم، یزد با ۳۳ تیم، و مازندران با ۲۸ تیم حاضر شدند. این مرحله از مسابقات با معرفی گروه‌های برگزیده استان برای شرکت در مرحله کشوری به پایان رسید.

۲۵ مهر
۱۴۰۲

افتتاحیه و انتشار فراخوان مسابقات در دانشگاه‌های

سراسر کشور

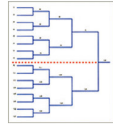
۱۳۰٪

۱۳۰٪ افزایش شرکت ۸۸۴ گروه دانشجویی در مقایسه با ۳۸۷ گروه شرکت‌کننده در دوره قبلی

همکاری ۳۸ واحد جهاد دانشگاهی

روند اجرای مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران

دریافت جدول حذفی مسابقات

۴

۳

اعلام مواضع گروه در مورد گزاردهای مناظره

دریافت بسته‌های آموزشی و شرکت در کارگاه‌ها

۲

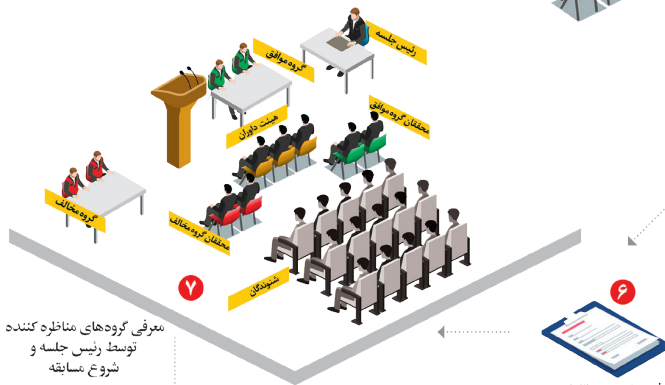
۱

تشکیل گروه و ثبت نام
www.isdc.ir

تحقیق و مطالعه

۵

معرفی گروه‌های مناظره کننده توسط رئیس جلسه و شروع مسابقه

۷

ارائه فرم چکیده مطالعات تیم ساعت قبل از شروع مناظره

۶

۴ دقیقه

طرح مسأله توسط سخنران اول از تیم موافق
زنگ هشدار و پایان در دقیقه ۳ و ۴

۴ دقیقه

طرح مسأله توسط سخنران اول از تیم مخالف
زنگ هشدار و پایان در دقیقه ۳ و ۴

۳ دقیقه

دفاع سخنران دوم از تیم موافق
زنگ هشدار و پایان در دقیقه ۲ و ۳

۳ دقیقه

دفاع سخنران دوم از تیم مخالف
زنگ هشدار و پایان در دقیقه ۲ و ۳

۳ دقیقه

دفاع سخنران اول از تیم مخالف
زنگ هشدار و پایان در دقیقه ۲ و ۳

۳ دقیقه

دفاع سخنران دوم از تیم موافق
زنگ هشدار و پایان در دقیقه ۲ و ۳

۳ دقیقه

دفاع سخنران اول از تیم مخالف
زنگ هشدار و پایان در دقیقه ۲ و ۳

۳ دقیقه

دفاع سخنران اول از تیم موافق
زنگ هشدار و پایان در دقیقه ۲ و ۳

۳ دقیقه

دفاع سخنران اول از تیم موافق
زنگ هشدار و پایان در دقیقه ۲ و ۳

۳ دقیقه

دفاع سخنران اول از تیم مخالف
زنگ هشدار و پایان در دقیقه ۲ و ۳

۲ دقیقه

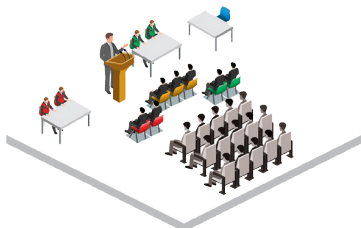
نتیجه‌گیری سخنران دوم از تیم موافق
زنگ هشدار و پایان در دقیقه ۱ و ۲

۲ دقیقه

نتیجه‌گیری سخنران دوم از تیم مخالف
زنگ هشدار و پایان در دقیقه ۱ و ۲

اعلام رأی هیئت داوران، امتیازات و گروه برنده توسط رئیس جلسه
خاتمه مسابقه

۸

آماده سازی تیم برنده برای مسابقه بعدی

۹

افتتاحیه مرحله کشوری دوازدهمین دوره مسابقات ملی مناظره دانشجویان ایران

۵ خرداد ۱۴۰۳

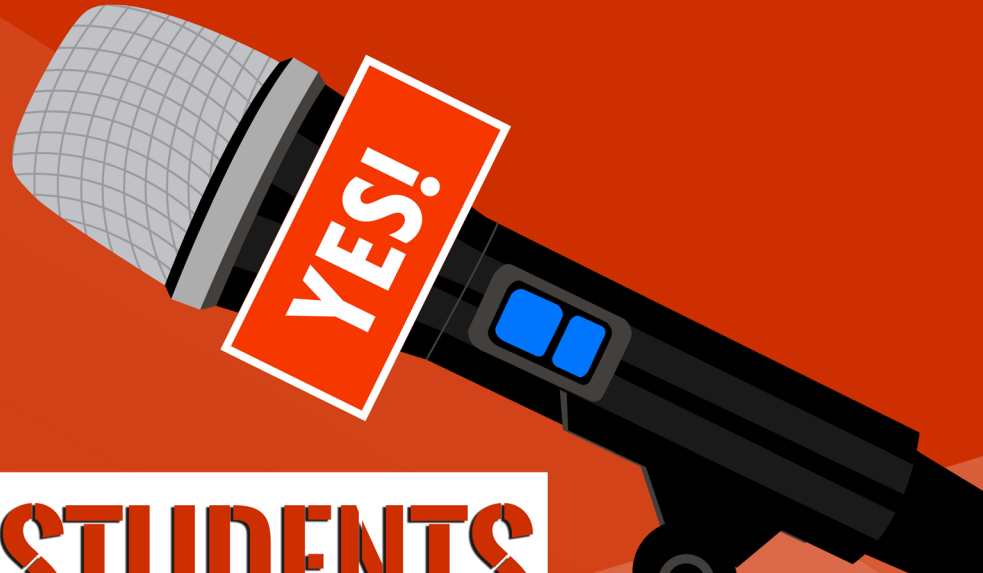

سازمان دانشجویان

مرکز ملی گفت و گو،
مناظره و آزاداندیشی

THE FIRST STUDENTS INTERNATIONANL DEBATE COMPETITIONS

- DEBATES WILL BE CONDUCTED IN ENGLISH
- PARTICIPANTS SHOULD SIGN UP AS TEAMS OF 2 UP TO 4
- THE TEAMS' SPEAKERS SHOULD PASS THE SPEAKING TEST

REGISTRATION DEADLINE

EVENT DATE

• SEPTEMBER 2024

• NOVEMBER 2024